

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПЕРСОНАЛУ	
1.1. Заробітна плата (грошове забезпечення) як основний вид виплат працівникам (військовослужбовцям)	8
1.2. Економічна сутність та види розрахунків за виплатами працівникам ..	10
1.3. Нормативно-правові засади обліку і контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням)	15
РОЗДІЛ 2. СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ (ГРОШОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ)	
2.1. Первинний облік відпрацьованого часу та виплат працівникам	26
2.2. Порядок нарахування оплати праці для працівників та для військовослужбовців – за штатними розписами.....	33
2.3. Облік розрахунків за виплатами працівникам в умовах автоматизації	57
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ (ГРОШОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ)	
3.1. Методика аналізу розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) працівникам.....	59
3.2. Аналіз грошового забезпечення на прикладі військової частини А- 0000	60
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	83

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

НП(С)БОДС- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі;

ЄТКД - єдиний тарифно-кваліфікаційний довідник робіт та професій робітників;

КЗпП - Кодекс законів про працю України;

ЄТС – єдина тарифна сітка;

ЄСВ – єдиний соціальний внесок;

ПО - посадовий оклад;

ОВЗ - оклад за військовим званням;

НВЗ - надбавка за вислугу років;

КЕКВ - код економічної класифікації видатків;

ДСЗ МОУ – Департамент соціального забезпечення Міністерства оборони України;

ФЕС - фінансово-економічна служба військової частини.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Облік, аналіз і контроль розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) залишається актуальною у багатьох сферах. Незважаючи на розвиток технологій та автоматизацію процесів, ефективний облік та контроль за виплатами заробітної плати є критичними для успішного управління ресурсами підприємства або організації. Адже ефективний облік і контроль за виплатами заробітної плати допомагає зберігати фінансову стабільність підприємства, уникнути переплат, помилок і збитків, пов'язаних із некоректними розрахунками. Ретельний аналіз заробітної плати може допомогти управлінцям зрозуміти, як вона впливає на мотивацію працівників. Це може стати базою для внесення змін у систему оплати, що сприятиме підвищенню продуктивності та задоволення працівників. Облік заробітної плати повинен відповідати законодавству щодо праці та податків. Важливо вести точний облік податків і виплат, щоб уникнути штрафів та проблем з податковими органами.

Аналіз розрахунків за заробітною платою дозволяє виявити можливості для оптимізації витрат, зокрема шляхом удосконалення системи оплати, управлінням ризиками і впровадженню ефективних практик. Дані про заробітну плату можуть бути використані для різних аспектів управління персоналом, таких як рекрутинг, утримання та розвиток персоналу. Залишаються критичними для забезпечення ефективного функціонування підприємства та забезпечення високої мотивації та задоволення працівників.

Зауважимо й на постійну зміну законодавства, що реагує на виклики (пандемія, війна). Зважаючи на вище зазначене, питання організації обліку аналіз і контроль розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) стає надзвичайно актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день багато науковців досліджують питання оплати праці, проблеми її організації та нормативно-правового забезпечення, документування розрахунків з оплати

праці, вдосконалення організаційно-економічного механізму управління оплатою праці. Значний внесок у вивчення теорії, методики обліку й аудиту розрахунків з оплати праці та аналізу ефективності використання трудових ресурсів відображено у працях: Афанасієвська Т. [1], Бутинець Ф.Ф. [1], Кравченко М.А., Балабанова П.В., Брезницька К. Ф. [5], Воротніков О.О. [8], Безбатько О. [7], Дозорець А.Д., Ворона О.О. [13], Костюк В.[26], Калина А. В. [27], Кесарчук [28], Кутинська І.О., Литвин З., Маркевич А.Є., Мішура В.Б., Касьянюк С. В., Маркевич А. Є. [34], Ленъ В. С. [33], Литвин З.Б. [], Ксьоншка А.С. [32], Новак І. [40], Назарченко О. [34], Соломонов С.[63], Руденко М. І. [58], Рожанський Я. [59], Федуй К.О. [63] та інші.

Особливостями бухгалтерського обліку та заповнення меморіальних ордерів у військових частинах та у бюджетних установах Збройних сил України, соціальне забезпечення, покращення якості соціального забезпечення військовослужбовців стали предметом досліджень таких вчених, як Марка І.Ю. [36], Ворона О.І., Джога Р.Т., Прохорова Л.І., Ткаченко І.Т. [9] та ін.

Питанню грошового забезпечення військовослужбовців виокремлено мало наукових досліджень, а тому воно й потребує ґрунтовного вивчення.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення й критична оцінка чинних теоретичних положень, методики та практики обліку, аналізу і контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) в сучасних умовах забезпечення військовослужбовців та працівників ЗСУ.

Для досягнення вказаної мети було передбачено вирішення таких завдань:

- розкриття економічної сутності та видів розрахунків за виплатами (грошовим забезпеченням);
- опрацювання нормативно-правових аспектів регулювання розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням);
- дослідження практики складання первинних документів з обліку відпрацьованого часу та виплат працівникам;
- розкриття порядку нарахування оплати праці для військовослужбовців та для працівників – за штатними розписами на прикладі військової частини;

- узгодження й систематизація основних аспектів методики обліку розрахунків з працівниками за виплатами в умовах комп'ютерної системи;

- проведення аналітичної оцінки використання фонду робочого часу та оплати працівникам на прикладі військової частини.

Предметом дослідження є процес обліку, аналізу і контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням)

Об'єктом дослідження є методологічні, організаційні та практичні питання бухгалтерського обліку, аналізу і контролю розрахунків за грошовим забезпеченням військової частини.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в можливості розвинення нових підходів, методик, інструментів та технологій для кращого розуміння і керування фінансовими аспектами оплати праці. Виконане дослідження дало змогу систематизувати, узагальнити, доповнити і розвинути теоретичні та сформувані науково-методичні засади обліку, аналізу і контролю розрахунків з грошового забезпечення.

Методи дослідження. Основою проведення досліджень стало застосування загальноновизнаних наукових методів фундаментальної, загальнонаукової методології пізнання досліджуваних явищ і процесів. Зокрема, досліджувалися теоретико-методичні засади обліку, аналізу і контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) із застосуванням діалектичного і системного методів, відповідно до яких вивчено стан грошового забезпечення, нормативно-законодавчу базу тощо. У вивченні питань методики та організації бухгалтерського обліку і аналізу грошового забезпечення широко використовувалися методи: вибіркового спостереження, табличний, графічний, рядів динаміки, аналіз, синтез та порівняння.

У процесі проведення дослідження було використано наступні методи: індукції – на етапі збору, систематизації обробки необхідної інформації; дедукції – у процесі теоретичного осмислення проблеми; аналізу та синтезу – для поєднання різних складових економічного процесу в цілісну систему; балансовий – при визначенні зв'язків та взаємозалежності; абстрактно-логічний

– при формуванні теоретичних висновків і закономірностей.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що формується підґрунтя для дослідження і практичного розв'язання проблем удосконалення обліку, аналізу і контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням) з урахуванням вітчизняних вимог стандартів та за допомогою використання сучасних інформаційних технологій.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні наукові результати і висновки кваліфікаційної роботи викладено автором у доповіді на III міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції» (20-21 листопада 2023 року, м. Хмельницький).

Публікації. Результати досліджень за темою кваліфікаційної роботи були обговорені на III Міжнародній наук.-практ. інт.-конф., що відбулася 20-21 листопада 2023 року, м. Хмельницький)

1. Побережнюк Є.М. Веборієнтовані додатки для організації роботи малого та середнього бізнесу як елемент цифровізації економіки. *Вебдодатки як інструмент цифровізації економіки: конкурс студентських наукових проєктів «Інноваційні навички 21-століття, орієнтовані на ENTROCOMP (07 вересня 2023 року за проєктом Erasmus+) / кер.проєкту Марченко І., Балалаєва О. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет, 2023. [55]*

2. Побережнюк Є.М., Мазур Н.А. Особливості обліку оплати праці і грошового забезпечення військовослужбовців. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. (20-21 листопада 2023 року, м. Хмельницький) / відп. ред. О.М.Єремян. Хмельницький: РВВ Кафедра фінансів, обліку та оподаткування Херсонського НТУ, 2023. 39 с. [56]*

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків, викладена на 75 стор. друкованого тексту. Список використаних джерел із 71 найменувань викладено на 8 стор.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПЕРСОНАЛУ

1.1. Заробітна плата (грошове забезпечення) як основний вид виплат працівникам (військовослужбовцям)

Заробітна плата – є однією з найскладніших економічних категорій і одним з найважливіших соціально-економічних явищ. Вона з одного боку є основним (і часто єдиним) джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального добробуту членів їхніх сімей, а з іншого боку, для роботодавців є суттєвою часткою витрат виробництва і ефективним засобом мотивації працівників з метою досягнення цілей підприємства. Саме тому питання організації заробітної плати і формування її рівня разом з питаннями забезпечення зайнятості складають основу соціально-трудових відносин у суспільстві, адже вони включають нагальні інтереси всіх учасників трудового процесу [2].

Сутність поняття «заробітна плата» є досить багатограним «дод.А» тому його значення необхідно розглядати з декількох позицій:

- згідно з Законом України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства [1];

- заробітна плата – це складна економічна категорія, що відображає відносини між роботодавцем і найманим працівником з приводу розподілу новоствореної вартості. В цьому розумінні доречнішим є поняття «оплата праці», яка, крім власне заробітної плати, включає і інші витрати роботодавця на робочу силу;

- заробітна плата для найманого працівника – це основна частина його трудового доходу, який він отримує в результаті реалізації здатності до праці і який забезпечує об'єктивно необхідне відтворення робочої сили, а також певна сума коштів, що компенсує витрати праці працівника і забезпечує йому певний рівень задоволення особистих потреб, а також потреб членів його сім'ї;

- заробітна плата для роботодавця – це елемент витрат виробництва і водночас головний чинник забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці;

- заробітна плата в умовах ринкової економіки – це елемент ринку праці, що складається в результаті взаємодії попиту на працю та її пропозиції й відтворює ринкову вартість використання найманої праці. Заробітна плата, попит і пропозиція вимірюються залежними змінними величинами.[41]

Заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності й умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

Під фондом заробітної плати слід розуміти обсяг коштів, затверджених у кошторисі військової частини на рік за загальним фондом та спеціальним фондом для використання їх на виплату заробітної плати. Фонд оплати праці містить такі складові: основна заробітна плата, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні й компенсаційні виплати. «дод. А»

Грошове забезпечення - це не зарплата. Наймані працівники за свою роботу отримують заробітну плату а військовослужбовці грошове забезпечення. Грошове забезпечення зарплатою не вважається. Та й відносини, у яких перебуває військовослужбовець розглядаються не як трудові, а як служба. Це значить, що на військовослужбовців не поширюється відповідно КЗпП і з ними не укладається трудовий договір (лист Мінсоцполітики від 24.07.2013р. № 774/13/84-13) [9].

Все це не означає, що військовослужбовці мають гірший правовий захист,

ні, вони мають права у чомусь подібні на трудові відносини, як у КзпП, але ці права їм надаються законом «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991р. № 2011.

Грошове забезпечення військовослужбовців – гарантовані державою грошові кошти, які стимулюють кваліфіковані військові кадри. Його нараховують залежно від посади, військового звання, вислуги років, інтенсивності та умов військової служби, кваліфікації, премії. Крім того, військовослужбовці можуть отримувати і доплати за вчене звання, науковий ступінь, почесне та спортивне звання.[47]

Грошове забезпечення складається з різних елементів, таких як основна заробітна плата, додаткові виплати за певні досягнення, винагороди за певні види роботи (наприклад, за наднормову роботу або роботу у вихідні), компенсації за виконання важливих завдань, додаткові вигоди (наприклад, медичне страхування, пенсійні виплати) тощо.

Грошове забезпечення є важливою частиною системи мотивації військовослужбовців, оскільки правильно структурована та справедлива система оплати може стимулювати військовослужбовців до більш ефективної та продуктивної праці.

Отже заробітна плата є основним видом виплати працівникам за їхню працю. Це фінансова компенсація, яку працівники отримують від роботодавця за виконану ними працю або надані послуги. Зазвичай заробітна плата встановлюється на підставі угоди між роботодавцем і працівником або на підставі тарифних ставок, колективних угод, законодавства про працю чи інших правил і умов, що регулюють оплату праці. [68]

1.2. Економічна сутність та види розрахунків за виплатами працівникам

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і негрошовій формах) за роботи, виконані працівниками у державному секторі, та її розкриття у фінансовій звітності

визначає НП(с)БОДС 132 «Виплати працівникам». [27]

Облік грошового забезпечення і заробітної плати та розрахунків за ними є одним із найважливіших напрямів облікового процесу військової частини. До його завдань слід віднести:

1) правильне і своєчасне зарахування на грошове забезпечення військовослужбовців, які прибули для проходження служби, та працівників, прийнятих на роботу;

2) своєчасне внесення до обліку змін та доповнень у разі зміни умов праці працівників. службового становища військовослужбовців;

3) правильний облік витрат робочого часу та праці, обчислення розмірів грошового забезпечення, заробітної плати, інших виплат;

4) правильне документальне оформлення нарахувань і виплат належних сум;

5) своєчасне і достовірне ведення реєстрів бухгалтерського обліку з відображенням нарахованих, виплачених та перерахованих за належністю відповідних сум;

6) організацією дійового контролю за використанням фонду грошового забезпечення та заробітної плати;

Згідно класифікатора видатків Міністерства оборони в бухгалтерському обліку відображаються:

1) оплата праці працівників у військових частинах здійснюється за кодом КЕКВ 2111 «Оплата праці». Ця категорія включає оплату праці всіх працівників бюджетних установ (організацій);

2) грошового забезпечення та грошова компенсація сум податку з їх доходів - за КЕКВ 2112 «Грошове забезпечення»;

3) видатки на відрядження - за КЕКВ 2250 «Витрати на відрядження»;

4) компенсація речового майна військовослужбовцям - за КЕКВ 2730 «Інші виплати населенню». [32]

Основою організації оплати праці є тарифна система, яка включає в себе: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-

кваліфікаційні характеристики (довідники).[33]

Тарифна система оплати праці використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників - залежно від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. являє собою сукупність нормативів, що регулюють основну частину заробітної плати робітників і службовців. Вона відображає поділ працівників за професіями, спеціальностями та кваліфікацією. Запровадження та використання форм і систем оплати праці у військових частинах регулюється статтею 15 Закону України «Про оплату праці» та статтею 97 КЗпП.[30]

Форма та системи оплати праці встановлюються військовою частиною у трудовому договорі з додержанням норм і гарантій, передбачених законодавством.

Єдиний тарифно-кваліфікаційний довідник (Далі-ЄТКД) використовується для визначення кількості розрядів за кожною професією (спеціальністю), складності робіт (їх тарифної групи), кваліфікаційних розрядів робітникам; забезпечення єдності в оплаті праці робітників, які мають однакову кваліфікацію; складання програм з підготовки і підвищення кваліфікації робітників.

Конкретні розміри тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок робітникам, посадових окладів службовцям, а також надбавок, доплат, премій і винагород встановлюються з урахуванням вимог чинного законодавства.

У військових частинах в межах затвердженого фонду заробітної плати можуть встановлюватись такі доплати і надбавки: за суміщення професій (посад), за інтенсивність праці, за роботу у нічний час, за високу професійну майстерність, за класність, за роботу з таємними документами та інші.

У ринкових умовах широко застосовується стимулювання працівників за кінцеві результати роботи військової частини на основі оцінки їх особистого внеску у ці результати. З цією метою у військових частинах разом з профспілками розробляється Положення про преміювання працівників.

Джерелом коштів на оплату праці працівників військових частин, що фінансуються з бюджету,- це кошти, які виділяються з Державного бюджету, а

також частина доходу, одержаного внаслідок господарської діяльності та з інших джерел.[64]

Тарифна сітка як важливий елемент тарифної системи слугує для визначення співвідношення в оплаті праці робітників, які виконують роботи різної складності. Вона містить певну кількість розрядів і відповідних їм тарифних коефіцієнтів. Тарифний розряд відображає рівень кваліфікації робітника, тобто у робітника вищої кваліфікації – вищий розряд тарифної сітки. Тарифні коефіцієнти показують, у скільки разів оплата праці кожного розряду кваліфікаційних робітників вишу від оплати праці робітника 1-го розряду.

Важливим елементом тарифної системи є тарифна ставка. Тарифна ставка визначає розмір заробітку за годину, день або місяць роботи - табл.1.1.

Таблиця 1.1

Посадові оклади та єдина тарифна сітка

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт*	Посадові оклади (січень-грудень)
1	1	2893
2	1,09	3153
3	1,18	3414
4	1,27	3674
5	1,36	3934
6	1,45	4195
7	1,54	4455
8	1,64	4745
9	1,73	5005
10	1,82	5265
11	1,97	5699
12	2,12	6133
13	2,27	6567
14	2,42	7001
15	2,58	7464
16	2,79	8071
17	3	8679
18	3,21	9287
19	3,42	9894
20	3,64	10531
21	3,85	11138
22	4,06	11746
23	4,27	12353
24	4,36	12613
25	4,51	13047

Джерело: сформовано автором на основі даних [68]

Грошове забезпечення військовослужбовців визначається залежно від посади, військового звання, кваліфікації, тривалості та умов військової служби.

Грошове забезпечення військовослужбовців виплачується в межах асигнувань, визначених у кошторисі військової частини на зазначені цілі.

Розрізняють такі види грошового забезпечення військовослужбовця – основні та додаткові (Пункт 2 розділу I наказу МОУ №260 від 07.06.2018 «Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам»)

Щомісячні основні види:

- посадовий оклад;
- оклад за військовим званням;
- надбавка за вислугу років.

Щомісячні додаткові види:

- підвищення посадового окладу;
- надбавки;
- доплати;
- винагороди військовослужбовцям, які обіймають посади, пов'язані з безпосереднім виконанням завдань із забезпечення кібербезпеки та кіберзахисту;
- премії.

Одноразові додаткові види :

- винагороди (крім винагороди військовослужбовцям, які обіймають посади, пов'язані з безпосереднім виконанням завдань із забезпечення кібербезпеки та кіберзахисту), а також додаткова винагорода на період дії воєнного стану;
- допомоги.

Грошове забезпечення військовослужбовців є системою фінансової компенсації, яку отримують особи, що служать у збройних силах, за їхню військову роботу, обов'язки та послуги, надані у військових чи оборонних структурах країни [48].

1.3. Нормативно-правові засади обліку контролю розрахунків за заробітною платою (грошовим забезпеченням)

В державному секторі в діяльності установ переважають деякі особливості:

- складова бюджетної системи України;
- статус неприбутковості;
- здійснення своєї діяльності на правах державної або ж комунальної власності тощо) [48].

Вони обумовлюють певну специфіку в нормативному забезпеченні облікового та контрольного процесу в державних установах.

Нормативно-правовою базою регулювання обліку та контролю заробітної плати називається так званий комплекс нормативних і правових документів, що визначає загальні вимоги з ведення обліку та контролю зарплати працівників державних установ.

Основним законодавчим нормативно-правовим актом, на якому базується все чинне законодавство (про працю та заробітну плату громадян у тому числі) є Конституція України, відповідно до якої будь-яка людина має право на працю, заробітну плату, яка повинна бути не нижча встановленої законом, відпочинок і соціальний захист. До того ж зазначається, що кожен має право своєчасно отримувати винагороду за працю, яке захищається на законодавчому рівні [29].

Основні положення, що стосуються правових засад і гарантій прав громадян України в розпорядженні ними своїми здібностями до творчої й продуктивної праці, знаходять своє відображення в Кодексі законів про працю України – нормативно-правовому документі, регулюючому як трудові відносини взагалі, так і зарплату, отриману працівниками за їх працю [30].

Загальні основи бюджетного законодавства містяться в Бюджетному кодексі України, який в тому числі регулює й деякі норми заробітної плати:

1) видатки з загального фонду на заробітну плату працівників державних установ та нарахування на неї є захищеними видатками бюджету. Це означає,

що величина таких видатків не зміниться при скороченні бюджетних призначень, а виплати зарплати проводяться насамперед разом із перерахуванням обов'язкових платежів до фондів;

2) керівники державних установ проводять фактичні видатки на зарплату, зокрема видатки на премії, інші заохочення та матеріальну допомогу тільки в межах тих бюджетних асигнувань, виділених на заробітну плату працівників державних установ, які затверджені у їх кошторисах [48].

Питання, що стосуються податків і зборів, утримуваних з заробітної плати, регламентується нормами Податкового кодексу України. Крім того, за інформацією, що наводиться в даному нормативно-правовому документі, складова частина загального оподаткованого доходу – доходи, одержані у формі заробітної плати.

Основним нормативним актом, на підставі якого організують облік в установах в цілому та зокрема й облік заробітної плати є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [16].

У Законі України «Про оплату праці» – одному із важливих нормативних документів, що регулюють облік розрахунків, які стосуються заробітної плати, наводиться наступна інформація: визначення поняттю заробітної плати, її структура, джерела коштів на зарплату, системи оплати праці, а також форми, терміни, періодичність виплати зарплати, крім того й місце її виплати, й інше. Також зазначається, що заробітна плата працівникам установ, що фінансуються за рахунок бюджету, нараховується та виплачується за актами КМУ, при цьому в межах бюджетних асигнувань [18].

Законом України «Про індексацію грошових доходів населення» регулюється своєчасне здійснення індексації зарплати працівників [23].

В Законі України «Про охорону праці» прописані основні законодавчі норми, що стосуються нарахування заробітної плати у разі виникнення під час роботи простою, проходження працівниками медичного огляду [18]. Питання, що стосуються внесків, нарахованих на заробітну плату, регламентується нормами Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на

загальнообов'язкове державне соціальне страхування». З огляду на це, за інформацією, що наводиться в даному нормативно-правовому документі, єдиний внесок для платників-роботодавців нараховується на суму тієї заробітної плати, що нарахована кожному застрахованому працівнику [17].

Середня заробітна плата працівників обчислюється за допомогою Постанови КМУ «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати», в якій наводяться: період, за який вона обчислюється, виплати, які включаються до розрахунку, та безпосередньо сам порядок розрахунку.

При цьому, середню зарплату обчислюють у тих випадках, коли:

1) працівникам надаються усі види відпусток, що передбачаються відповідно до законодавства (окрім відпусток, наданих через вагітність та пологи) або виплачуються компенсації за раніше невикористані ними відпустки;

2) працівники виконують у свій робочий час державні чи громадські обов'язки;

3) працівників переводять на іншу, яка є легшою та нижче оплачуваною, роботу через стан їх здоров'я чи виробничу потребу;

4) вагітних жінок або жінок, у яких є діти менші за 3 роки, переводять на іншу, яка є легшою, роботу;

5) працівники направляються до медичних закладів на обстеження;

6) працівники залучаються заради виконання військових обов'язків;

7) в інших випадках проводяться виплати зважаючи на середню заробітну плату за чинним законодавством.

Отже, до основних норм діючого законодавства, що юридично регулюють розрахунки за виплатами працівникам, можна віднести:

- Кодекс Законів про працю [29];
- Закон України «Про оплату праці» [18];
- Закон України «Про відпустки» [20];
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [16];

- Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» [23];
- Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [17];
- Закон України «Про охорону праці» [18].

Умови виплати грошового забезпечення військовослужбовців регулюються такими нормативно-правовими актами:

ЗАКони УКРАЇНИ:

- Кодекс законів про працю України;
- Податковий кодекс України;
- Про оплату праці;
- Про соціальний і правовий захист військовослужбовців і членів їх сімей;
- Про загальний військовий обов'язок і військову службу;
- Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- Про індексацію грошових доходів населення;
- Про відпустки;
- Про державний бюджет України на відповідний рік (у їх числі на 2022 рік, на 2023 рік);
- Про військово-цивільні адміністрації;
- Про статус гірських населених пунктів України;
- Про правовий режим воєнного стану;
- Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні».

УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ:

- «Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» від 10 грудня 2008 року № 1153;
- «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64;
- «Про деякі питання військово-цивільних адміністрацій» від 23 квітня 2015 року № 237;

- «Про перелік посадових осіб на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниці» від 01 грудня 2009 року № 987.

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

- «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» від 28 лютого 2022 року № 168;

- «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб» від 17 липня 1992 р. № 393;

- «Про види заробітку (доходу), що підлягають облікові при відрахуванні аліментів» від 26 лютого 1993 р. № 146;

- «Про види, розміри і порядок надання компенсації громадянам у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці» від 15 червня 1994 р. № 414;

- «Про перелік населених пунктів, яким надається статус гірських» від 11 серпня 1995 р. № 647;

- «Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах» від 11 серпня 1995 р. № 648;

- «Про грошове забезпечення військовослужбовців» від 22 травня 2000 р. № 829;

- «Про порядок і норми грошового та матеріального забезпечення військовослужбовців Збройних Сил, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, інших військових формувань, осіб начальницького складу органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби, відряджених до державних органів, установ та організацій» від 07 лютого 2001 р. № 104;

- «Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення» від 17 липня 2003 р. № 1078;

- «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців та оплати праці працівників, які безпосередньо зайняті підготовкою іноземних фахівців» від 18 лютого 2004 р. № 188;
- «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького складу» від 17 серпня 2005 р. № 748;
- «Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 22 грудня 2010 р. № 1170;
- «Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб» від 02 березня 2011 р. № 178;
- «Про встановлення надбавок до посадових окладів державних експертів з питань таємниць та фахівців, які залучаються до підготовки рішень та висновків державних експертів з питань таємниць» від 03 січня 2013 р. № 2;
- «Питання грошового забезпечення військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період» від 09 квітня 2014 р. № 111;
- «Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі звільнення військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією» від 17 вересня 2014 р. № 460;
- «Про затвердження Порядку фінансового забезпечення діяльності військово-цивільних адміністрацій» від 15 квітня 2015 р. № 207;
- «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських» від 20 січня 2016 р. № 18;
- «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців та оплати праці працівників Київського військового ліцею імені Івана Богуна, Військово-морського ліцею (м. Одеса), державного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І. Г. Харитоненка і

державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» від 31 серпня 2016 р. № 572;

- «Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців та осіб начальницького складу» від 19 жовтня 2016 р. № 718;

- «Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх» від 30 листопада 2016 р. № 884;

- «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» (зі змінами) від 30 серпня 2017 р. № 704;

- «Деякі питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців» від 21 лютого 2018 р. № 337;

- «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» від 28 лютого 2022 р. № 168;

- «Про затвердження Порядку фінансового забезпечення діяльності військових адміністрацій» від 1 квітня 2022 р. № 397 .

НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ:

- «Про виплату надбавок до посадових окладів за безперервний стаж на шифрувальній роботі та надання щорічних відпусток особовому складу шифрувальної служби» від 25.06.2001 № 218;

- «Про затвердження Інструкції про умови виплати грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних та резервістів, грошової виплати резервістам» від 12.03.2007 № 80;

- «Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» від 10.04.2009 № 170;

- «Про затвердження Переліку посад льотного складу, який має право виконувати польоти у складі екіпажів повітряних суден, авіації Збройних Сил України, військова служба на яких зараховується до вислуги років для призначення пенсії на пільгових умовах, і Єдиних річних норм нальоту годин для нарахування вислуги років на пенсію на пільгових умовах льотному складу авіації, який має право виконувати польоти у складі екіпажів повітряних суден авіації Збройних Сил України» від 12.01.2004 № 9;

- «Про затвердження Інструкції про порядок присвоєння класної кваліфікації військовослужбовцям Збройних Сил України» від 01.06.2006 № 303;

- «Про затвердження Переліку додаткових видів грошового забезпечення та інших виплат, здійснених у грошовій формі, що не підлягають обліку при відрахуванні аліментів з військовослужбовців Збройних Сил України» від 15.05.2013 № 316;

- «Про затвердження Інструкції про порядок присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил України медичних і фармацевтичних спеціальностей» від 16.03.2015 № 115;

- «Про затвердження Інструкції про розміри і механізм виплати надбавки військовослужбовцям, державним службовцям і працівникам Збройних Сил України, які залучаються до підготовки рішень та висновків державних експертів з питань таємниць» від 02.03.2017 № 122;

- «Про затвердження Порядку виплати військовослужбовцям Збройних Сил України підйомної допомоги» від 05.02.2018 № 45;

- «Про встановлення тарифних розрядів за посадами осіб офіцерського складу Збройних Сил України» від 01.03.2018 № 90;

- «Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам» від 07.06.2018 № 260;

- «Про затвердження переліків військово-облікових спеціальностей і штатних посад рядового, сержантського і старшинського складу і тарифних переліків посад вищезазначених військовослужбовців» від 07.09.2020 р. № 317;
- «Питання реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 2016 року № 18» від 18.09.2020 р. № 340;
- «Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України» від 15.09.2022 № 280;
- «Про затвердження Змін до Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам» від 26.09.2023 року № 566.

Отже, відповідно Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, який розроблено відповідно до Законів України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про донорство крові та її компонентів» та постанов Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393, «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб» від 15 червня 1994 року № 414, «Про види, розміри і порядок надання компенсації громадянам у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці», від 11 серпня 1995 року № 648 «Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах», від 22 грудня 1995 року №1037, «Про надбавки до посадових окладів осіб, зайнятих на шифрувальній роботі» 30 серпня 2017 року №704, «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів. [48

Дія цього Порядку поширюється на військовослужбовців, умови виплати грошового забезпечення для яких встановлено іншими нормативно-правовими актами.

Грошове забезпечення згідно з цим Порядком виплачується: військовослужбовцям, які проходять військову службу в апаратах Міністерства оборони України та Головнокомандувача Збройних Сил України, Генеральному штабі Збройних Сил України, органах військового управління, з'єднаннях, військових частинах, вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, установах та організаціях Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, військовій частині А0000.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики, інші центральні органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції розробляють та вносять у встановленому порядку пропозиції щодо грошового забезпечення військовослужбовців.

Грошове забезпечення виплачується у розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, та повинно забезпечувати достатні матеріальні умови для комплектування Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів кваліфікованим особовим складом, враховувати характер, умови служби, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності.

За військовослужбовцями, які тимчасово проходять військову службу за межами України, зберігається виплата грошового забезпечення в національній валюті та виплачується винагорода в іноземній валюті за нормами і в порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

За військовослужбовцями, захопленими в полон або заручниками, а також інтернованими в нейтральних державах або безвісно відсутніми, зберігаються виплати в розмірі посадового окладу за останнім місцем служби, окладу за військовим званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних додаткових видів грошового забезпечення постійного характеру та інші види грошового

забезпечення з урахуванням зміни вислуги років та норм грошового забезпечення. Сім'ям зазначених військовослужбовців щомісячно виплачується грошове забезпечення, в тому числі додаткові та інші види грошового забезпечення, у порядку та в розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України. Порядок виплати грошового забезпечення визначається Міністром оборони України, керівниками центральних органів виконавчої влади, що мають у своєму підпорядкуванні утворені відповідно до законів України військові формування та правоохоронні органи, керівниками розвідувальних органів України (частина четверта статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»).[21]

Підставами для розрахунку та виплати основних і додаткових видів грошового забезпечення є:

- штат військової частини (установи, організації) (далі - військова частина);
- накази про призначення на посаду та зарахування до списків особового складу військової частини, про вступ до виконання обов'язків за посадою, в тому числі тимчасово, про зарахування в розпорядження;
- накази про встановлення та виплату основних і додаткових видів грошового забезпечення;
- накази про присвоєння військових звань;
- грошовий атестат або довідка про грошові виплати (за винятком осіб, призваних (прийнятих) на військову службу за контрактом, у тому числі під час проходження строкової військової служби).

Отже нормативно-правове забезпечення обліку виплат та грошового забезпечення включає ряд законів, положень, постанов, правил та інших нормативно-правових актів, які регулюють процеси виплати заробітної плати та інших фінансових компенсацій працівникам. [49]

РОЗДІЛ 2

СТАН ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ (ГРОШОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ)

2.1. Первинний облік відпрацьованого часу та виплат працівникам

Неможливо перебільшити значення первинного обліку за розрахунками із заробітної плати, оскільки саме первинні документи виступають для облікової інформації початковими джерелами, без яких ніяку господарську операцію до обліку не можна приймати.

Кожен обліковий процес починається з первинного обліку, тому за таких умов використовується процес первинної обробки інформації та її документування. Обліковий процес розрахунків за заробітною платою пояснюється його етапами:

- первинний облік – оформлення первинної документації;
- поточний облік – складання облікових реєстрів;
- підсумковий облік – формування звітності (рис. 2.1).

Отже, первинний облік – початкова стадія господарського обліку, на якій забезпечується фіксування господарської операції в первинному документі, її зміна і реєстрація, а простіше письмове підтвердження (доказ, свідоцтво) певної форми та змісту про фактичне здійснення господарської операції.

Початковою стадією первинного обліку розрахунків за заробітною платою є оформлення наказу директора про прийом працівників департаменту на роботу, а кінцевою – наказу директора про їх звільнення.

Ці дві форми документів виступають безпосереднім приводом при нарахуванні та виплаті заробітної плати в досліджуваній установі. Таким чином, працівників приймають на роботу на підставі їх заяв, а зараховують до штату відповідно до Наказу про прийняття на роботу, де прописується: ПІБ особи, дату, посаду, розмір окладу, надбавок та доплат, стаж і подібне. Потім на працівника відразу ж заводять особову справу – набір документів, що

охоплюють всю інформацію про працівника, інакше кажучи, особисті, біографічні, дані про освіту, трудову діяльність особи. Складовою особою справи працівника є особиста картка (потрібна для аналізування особового складу та проведення обліку з руху кадрів) – містить дані про працівника, автобіографію.

Рис. 2.1 Схема етапів облікового процесу розрахунків за заробітною платою працівників

Джерело: сформовано автором

При нарахуванні працівникам їх заробітної плати за погодинною оплатою першочергово звертаються до штатного розпису та таблицю робочого часу. Розглянемо детальніше про кожен із зазначених документів.

Штатний розпис – документ, яким визначається кількість працівників департаменту, організаційна структура, штат і посадові оклади. Штатом називається список і кількість посад в департаменті, затверджені міським головою здебільшого на початку року і дійсні протягом року. Однак у випадках, коли до законодавства вносять якісь зміни, тоді він затверджується з місяця, в

якому відбулись ці зміни.

Штатний розпис має наступні реквізити як документ: гриф затвердження, назва документу та текст, де зазначають: назву підрозділу, посаду працівника, ПІБ, кількість штатних посад по працівникам та разом по управлінню чи відділу, посадовий оклад, надбавка та доплата, місячний фонд заробітної плати по кожному працівнику порізно та всього по департаменту. [14]

Для того, щоб нарахувати працівникам заробітну плату, суми лікарняних та відпускних бухгалтер користується документами з обліку кадрів (усі вищеописані) та з обліку робочого часу. Так, щомісяця кадровик разом з бухгалтером ведуть таблиць робочого часу працівників департаменту, який надає інформацію про загальний відпрацьований час за звітний місяць всіх працівників, є підставою для контролю з дотримання працівниками режиму часу роботи, встановленого у нашому випадку відповідно додатку 1 до Інструкції з порядку ведення Табеля обліку робочого часу в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України (пункт 1.1), підрахунку заробітної плати та складання Звіту з праці. Табелю робочого часу ведеться на всіх штатних працівників за їх посадами і в межах відповідного відділу - рис 2.2.

В таблиці вводять: ПІБ, посаду, числа місяця, дні явок, неявки (в тому числі чергова відпустка, хвороба, прогули чи інші неявки з дозволу), вихідні, святкові дні, загальний відпрацьований час. Далі підбивається підсумок по таблицю та погоджується директором департаменту. Слід підкреслити: дані в таблиці щодо днів неявок заносяться лише за наявності підтверджуючих документів, які оформлені належним чином. Такими документами є листки непрацездатності, накази про відрядження чи надання відпустки та інші. Ключовим документом при нарахуванні зарплати також є і відомості про її нарахування, в яких фіксують: порядковий номер, ПІБ та посада кожного працівника, його посадовий оклад, нараховані розміри заробітної плати (оклад, ранг, надбавки, доплати, премії, відпускні та лікарняні, індексація), утримання податків, зборів із неї, розмір зарплати, що підлягає до виплати. При нарахуванні додаткової зарплати підставами є: Накази про преміювання, надбавки чи доплати. [15]

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Відмітки про присутність та відсутність за числами місяця (годин)																			Відпрацьовано за місяць					З причин за місяць									
																						годин					Всього днів	основна	допоміжна	з інших	Відпустку за роботу	з інших	Відпустку за роботу	з інших	Відпустку за роботу	з інших
																						Днів	Всього	з них:												
																								Днів	Всього	напросто	шлях	вечірні	вільних							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24							25	26	27	28	29	30	31
1	Побережнюк Є.М.	бухгалтер	8	X	X	8	8	8	8	8	X	X	8	8	8	8	8	X	11	88																
2	Зайцева Н.М.	бухгалтер	8	X	X	8	8	НА	НА	НА	X	X	НА	НА	НА	НА	НА	X	3	24					8			8								
3	Жуковська Т.П.	бухгалтер	8	X	X	8	8	8	8	8	X	X	8	8	8	8	8	X	11	88																
4	Алієва Т.О.	бухгалтер	8	X	X	8	8	8	8	8	X	X	8	8	8	8	8	X	11	88																
5	Дорожан В.В.	бухгалтер	8	X	X	8	8	8	8	8	X	X	8	8	8	8	8	X	11	88																

Рис. 2.2 Табель обліку робочого часу ФЕС військової частини А 0000

Джерело: сформовано автором за даними ФЕС

Для оформлення переведення працівника з одного управління чи відділу до іншого використовують Наказ про переведення на іншу роботу. Для оформлення щорічних й інших відпусток призначений Наказ про надання відпустки – є основою нарахування 36 відпускних, розраховані за середнім заробітком за останні 12 місяців, відрахувавши дні неробочі та святкові. Разом з тим, усі співробітники військової частини забезпечені правом на щорічну відпустку, що оплачується, терміном 24 календарні дні – для простих працівників [14].

Для визначення тривалості щорічної основної відпустки для військовослужбовців, які мають вислугу в календарному обчисленні (табл. 2.1) послуговуємось наказом від 26.09.2023 року № 566 «Про затвердження Змін до Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам» - табл. 2.1.

Для нарахування допомоги по втраті працездатності потрібна наявність листків непрацездатності, з зазначенням причин, за яких вона виникла, та терміну, на який працівник звільняється від робочих обов'язків. На зворотній стороні прописується страховий стаж, призначена допомога та робочий період, за який нараховується допомога, розрахована за середнім заробітком за останні 12 місяців, але не вираховуючи дні вихідних та святкові. [15]

Таблиця 2.1

Тривалість щорічної основної відпустки для військовослужбовців, які

мають вислугу в календарному обчисленні

Вислуга років	Кількість календарних днів відпустки
До 10 років	Становить 30 календарних днів
Від 10 до 15 років	Становить 35 календарних днів
Від 15 до 20 років	Становить 40 календарних днів
Понад 20 календарних років	Становить 45 календарних днів

Джерело: сформовано автором на основі даних [48]

Виплачують працівникам зарплату на підставі відомості про її виплату на картки працівників, в якій містяться такі дані окремо за кожним працівником департаменту: порядковий номер, ПІБ та номер рахунку працівника, валюта, номер підприємства, сума.

В системі обліку будь-якої установи державного сектору один із найважливіших – це саме облік заробітної плати, що ведуть в установах в необхідному та неухильному порядку. [50]

З метою організації синтетичного обліку розрахунків із заробітної плати в департаменті використовують рахунок 65 «Розрахунки з оплати праці», до якого планом рахунків відкрито субрахунок 6511 «Розрахунки із 37 заробітної плати», який є пасивним, балансовим, характеристика якого показана на рис. 2.3.

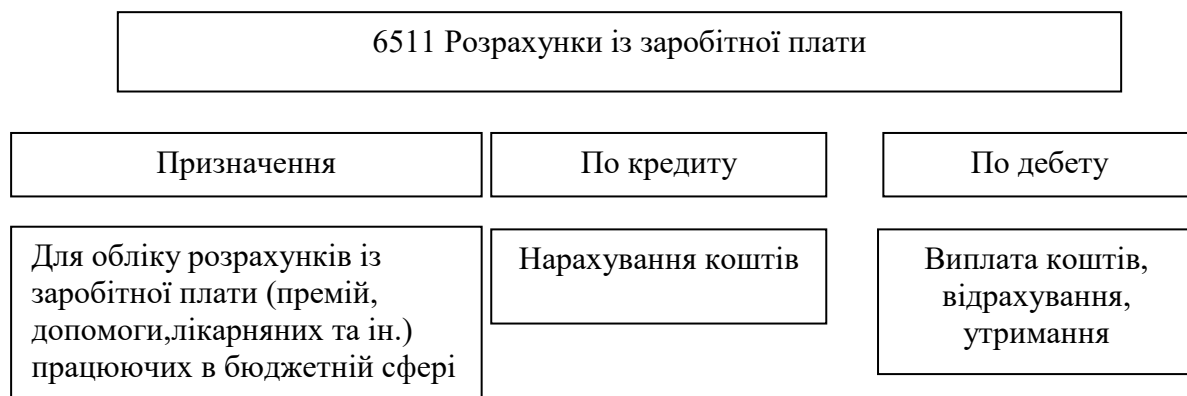

Рис. 2.3 Характеристика субрахунку 6511 «Розрахунки із заробітної плати»

Джерело: сформовано за [14]

Наведемо приклади організаційно-економічної характеристики типової військової частини А0000.

Відповідно Інструкції з організації обліку особового складу Збройних Сил України затвердженою наказом Міністерство оборони України від 26.05.2014 № 333 зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 12 червня 2014 р. за № 611/25388 особовий склад - термін, який уживається щодо всіх військовослужбовців і цивільних найманих осіб військової частини, з'єднання, об'єднання, установи або іншої військової організації. У складі військовослужбовців виділяють:

- рядовий склад (солдат);
- сержантський склад (молодший сержант, сержант, старший сержант);
- офіцерський склад (молодші офіцери: молодший лейтенант, лейтенант, старший лейтенант, капітан; старші офіцери: майор, підполковник, полковник;
- вищі офіцери: генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник, генерал армії.

У військовій частині А0000 особовий склад налічує:

Військовослужбовців – 3080 осіб;

Рядового – 2260 осіб;

Сержантського – 531 особу;

Офіцерського – 289 осіб;

Невійськові працівники – 64 ос.;

Керівники – 9 ос.;

Фахівці – 11 ос.;

Робітники – 44 (рис. 2.4).

Структура фінансово-економічного управління

Західного оперативного командування

Сухопутних військ Збройних Сил України

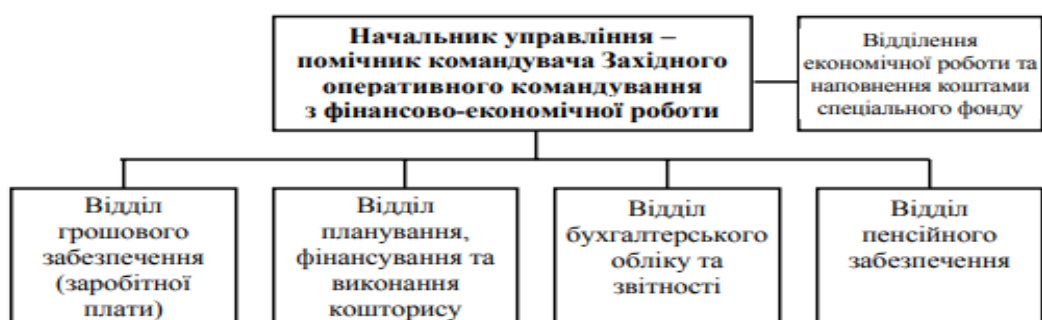

Рис. 2.4. Структура фінансово-економічного управління Західного оперативного командування Сухопутних військ Збройних Сил України

Джерело: сформовано автором

Безпосередньо фінансово-економічна служба налічує 13 працівників, характеристика яких показана на рис. 2.5.

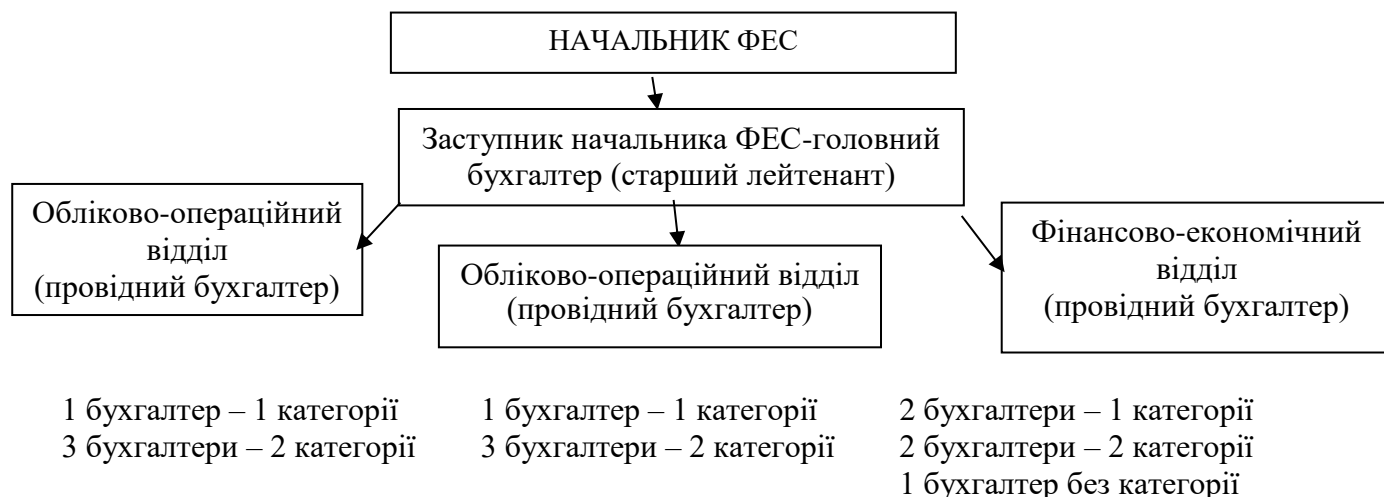

Рис. 2.5. Характеристика складу персоналу ФЕС в/ч А0000

Джерело: сформовано автором

Фінансово-економічна служба військової частини є її самостійним структурним підрозділом, який діє на основі Положення про фінансово-економічний орган військової частини і підпорядковується командирі військової частини.

Зауважимо, що точні дані військової частини не оприлюднюються у зв'язку військовим станом та конфіденційністю інформації.

2.2. Порядок нарахування оплати праці для працівників та для військовослужбовців – за штатними розписами

Відповідно до наказу «Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики у військовій частині в 2023 році», а саме пункту 2.10, затверджено систему оплати праці.

Для працівників – за штатами і штатними розписами. Включають до системи оплати праці передбачений чинним законодавством перелік витрат та виплату основної та додаткової заробітної плати й інших видів заохочень і виплат у вигляді премій, матеріальної допомоги, надбавок, доплат (за таємність, забезпечення боєздатності тощо) з дотриманням вимог щодо недопущення перевитрат затвердженого фонду оплати праці - табл. 2.2, 2.3, 2.4.

Таблиця 2.2

Розмір надбавки за бойову готовність для працівників ЗСУ

Тарифний розряд	Посадові оклади	Бойова готовність, %	Сума, грн
1	2893	50	1446,5
2	3153	50	1576,5
3	3414	50	1707
4	3674	50	1837
5	3934	50	1967
6	4195	50	2097,5
7	4455	50	2227,5
8	4745	50	2372,5
9	5005	50	2502,5
10	5265	50	2632,5
11	5699	50	2849,5
12	6133	50	3066,5
13	6567	50	3283,5
14	7001	50	3500,5
15	7464	50	3732
16	8071	50	4035,5
17	8679	50	4339,5
18	9287	50	4643,5
19	9894	50	4947
20	10531	50	5265,5

Джерело: сформовано автором на основі даних [50]

- надбавку за високі показники праці, за складність, напруженість в роботі щомісячно згідно рапортів начальників підрозділів, наказу командира частини, не більше 50% посадового окладу (тарифної ставки) - табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Середній розмір премії для працівників ЗСУ

Тарифний розряд	Посадові оклади	Середній % премії	Сума, грн
1	2893	150	4339,5
2	3153	150	4729,5

3	3414	150	5121
4	3674	150	5511
5	3934	150	5901
6	4195	150	6292,5
7	4455	150	6682,5
8	4745	150	7117,5
9	5005	150	7507,5
10	5265	150	7897,5
11	5699	150	8548,5
12	6133	150	9199,5
13	6567	150	9850,5
14	7001	150	10501,5
15	7464	150	11196
16	8071	150	12106,5
17	8679	150	13018,5
18	9287	150	13930,5
19	9894	150	14841
20	10531	150	15796,5

Джерело: сформовано автором на основі даних [50]

- надбавку за класність водіям II класу – 10 відсотків, водіям I класу – 25 відсотків установленної тарифної ставки за відпрацьований час;
- доплату за роботу в святкові дні щомісячно згідно табелів обліку робочого часу, рапортів начальників підрозділів, наказу командира частини;
- заохочувальні премії до професійних свят працівникам за рахунок економії фонду оплати праці;
- премії за підсумками роботи працівників щомісячно за рахунок економії фонду оплати праці, рапортів начальників підрозділів, наказу командира частини.

Конкретний розмір премії працівнику встановлюється командиром (начальником) підрозділу в залежності від особистого вкладу працівника в загальні результати роботи і максимальними розмірами не обмежується. Посадові оклади наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Посадові оклади військовослужбовців

№ з/п	Тарифний розряд	Коефіцієнт	Розмір окладу за посадового окладу, грн	№ з/п	Тарифний розряд	Коефіцієнт	Розмір окладу за посадового окладу, грн
1	1	1,4	2470,00	31	31	3,44	6060,00
2	2	1,45	2550,00	32	32	3,52	6200,00
3	3	1,5	2640,00	33	33	3,6	6340,00
4	4	1,55	2730,00	34	34	3,68	6480,00
5	5	1,6	2820,00	35	35	3,76	6630,00
6	6	1,65	2910,00	36	36	3,84	6770,00
7	7	1,7	3000,00	37	37	3,92	6910,00
8	8	1,75	3080,00	38	38	4	7050,00
9	9	1,8	3170,00	39	39	4,08	7190,00
10	10	1,85	3260,00	40	40	4,16	7330,00
11	11	1,9	3350,00	41	41	4,24	7470,00
12	12	1,95	3440,00	42	42	4,32	7610,00
13	13	2	3520,00	43	43	4,4	7750,00
14	14	2,08	3660,00	44	44	4,48	7890,00
15	15	2,16	3810,00	45	45	4,56	8030,00
16	16	2,24	3950,00	46	46	4,64	8180,00
17	17	2,32	4090,00	47	47	4,72	8320,00
18	18	2,4	4230,00	48	48	4,8	8460,00
19	19	2,48	4370,00	49	49	4,88	8600,00
20	20	2,56	4510,00	50	50	4,96	8740,00
21	21	2,64	4650,00	51	51	5,04	8880,00
22	22	2,72	4790,00	52	52	5,12	9020,00
23	23	2,8	4930,00	53	53	5,2	9160,00
24	24	2,88	5070,00	54	54	5,28	9300,00
25	25	2,96	5220,00	55	55	5,36	9440,00
26	26	3,04	5360,00	56	56	5,44	9590,00
27	27	3,12	5500,00	57	57	5,52	9730,00
28	28	3,2	5640,00	58	58	5,6	9870,00
29	29	3,28	5780,00	59	59	5,68	10010,00
30	30	3,36	5920,00	60	60	5,76	10150,00

Джерело: сформовано автором на основі даних [48]

Посадові оклади виплачуються у розмірах, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 року № 704 «Про грошове забезпечення військово-службовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» згідно додатків 1, 2, 12 і 13 (зі змінами) (дод. Б, В, Г, Д).

Посадові оклади виплачуються залежно від займаних посад і тарифних

розрядів, передбачених у штаті військової частини. [48]

Тарифні розряди військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) для встановлення посадового окладу позначаються у штаті військової частини дробом у чисельнику. Тарифні розряди військовослужбовцям строкової військової служби для встановлення посадового окладу позначаються у штаті військової частини дробом у знаменнику.

Посадові оклади (крім слухачів, ад'юнктів, докторантів, військовослужбовців строкової військової служби, курсантів, ліцеїстів) виплачуються з дня вступу до виконання обов'язків за посадою (але не раніше дня видання наказу по особовому складу про призначення на посаду) до дня здавання посади включно.

Дата початку виконання обов'язків за посадою (здавання посади) та розмір посадового окладу відповідно до тарифного розряду визначаються в наказі командира військової частини.

Особам офіцерського складу, які прийняті на військову службу за контрактом із запасу або на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (якщо призов на військову службу та оповіщення здійснювалося командирами військових частин), посадові виплачуються в розмірі, передбаченому за 12 тарифним розрядом додаток 1 постанови № 704, із дня зарахування до списків особового складу військової частини до дня вступу до виконання обов'язків за посадою.[48]

Особам офіцерському складу, які призвані на військову службу, виплачуються посадовий оклад в розмірі, передбаченому за 12 тарифним розрядом, установленим до постанови № 704, із дня відправлення з районного (міського) військового комісаріату (територіального центру комплектування та соціальної підтримки) до військової частини до дня вступу до виконання обов'язків за посадою.

Рядовим, сержантам і старшинам (крім військово-службовців строкової військової служби) виплачуються в розмірі, передбаченому за 1 тарифним розрядом, установленим до постанови № 704, до дня вступу до виконання

обов'язків за посадою:

- із дня відправлення з районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки до військової частини - призваним на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період;

- із дня зарахування до списків особового складу військової частини - прийнятим на військову службу за контрактом або на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (якщо призов на військову службу та оповіщення здійснювались командирами військових частин).

Військовослужбовцям, прийнятим на військову службу за контрактом під час проходження строкової військової служби, із дня укладання контракту до дня вступу до виконання обов'язків за посадою, виплачуються посадові оклади відповідно до тарифного розряду військовослужбовця військової служби за контрактом за займаною посадою на день укладання контракту.

Посадові оклади особам сержантського і старшинського складу (крім військовослужбовців строкової військової служби), які на день присвоєння офіцерського звання займають посади осіб рядового, сержантського та старшинського складу, виплачуються в розмірі, передбаченому за 12 тарифним розрядом, установленим до постанови № 704, із дня присвоєння офіцерського звання до дня вступу до виконання обов'язків за офіцерською посадою.[48]

Посадові оклади особам рядового, сержантського та старшинського складу, які призначені на посади для проходження строкової військової служби у зв'язку з розірванням контракту, виплачуються за займаними посадами в розмірі, передбаченому для військовослужбовців строкової військової служби, із дня розірвання контракту.

Посадові оклади особам, які призвані на строкову військову службу, виплачуються за 1 тарифним розрядом, установленим у постанови № 704, із дня відправлення з військового комісаріату (територіального центру комплектування та соціальної підтримки) до військової частини до дня призначення на посаду.

Оклади за військовими званнями.

Оклади за військовими званнями виплачуються в розмірах, визначених у додатку 14 до постанови №704. Оклади за військовими званнями (крім військовослужбовців строкової військової служби) виплачуються:

- із дня підписання наказу про присвоєння відповідних звань - військовослужбовцям під час проходження військової служби;
- із дня зарахування до списків особового складу військової частини - особам, прийнятим на військову службу за контрактом;
- із дня відправлення з районного (міського) військового комісаріату (територіального центру комплектування та соціальної підтримки) до військової частини - військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період, або на військову службу осіб офіцерського складу.

Оклади за військовими званнями особам, прийнятим на військову службу за контрактом під час проходження строкової військової служби, виплачуються з дня укладення контракту - табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Оклад за військовим званням

№ з/п	Військове звання	Коефіцієнт	Розмір окладу за військовим званням, грн
1	генерал армії України	1	1760,00
2	генерал-полковник	0,96	1690,00
3	генерал-лейтенант	0,92	1620,00
4	генерал-майор	0,88	1550,00
5	полковник	0,84	1480,00
6	підполковник	0,8	1410,00
7	майор капеланської служби	0,76	1340,00
8	майор медичної служби	0,76	1340,00
9	майор юстиції	0,76	1340,00
10	майор	0,76	1340,00

Закінчення таб.2.5

11	капітан капеланської служби	0,72	1270,00
12	капітан медичної служби	0,72	1270,00
13	капітан юстиції	0,72	1270,00
14	капітан	0,72	1270,00
15	старший лейтенант капеланської служби	0,68	1200,00

16	старший лейтенант медичної служби	0,68	1200,00
17	старший лейтенант юстиції	0,68	1200,00
18	старший лейтенант	0,68	1200,00
19	лейтенант капеланської служби	0,64	1130,00
20	лейтенант медичної служби	0,64	1130,00
21	лейтенант юстиції	0,64	1130,00
22	лейтенант	0,64	1130,00
23	молодший лейтенант капеланської служби	0,62	1090,00
24	молодший лейтенант медичної служби	0,62	1090,00
25	молодший лейтенант юстиції	0,62	1090,00
26	молодший лейтенант	0,62	1090,00
27	майстер-сержант	0,58	1020,00
28	штаб-сержант	0,54	950,00
29	головний сержант	0,5	880,00
30	старший сержант	0,46	810,00
31	сержант	0,42	740,00
32	молодший сержант	0,38	670,00
33	старший солдат	0,34	600,00
34	солдат	0,3	530,00

Прожитковий мінімум

1762,00

Джерело: сформовано автором на основі даних [39]

Важливо - оклади за військовими званнями особам, звільненим з військової служби з присвоєнням офіцерського звання, не виплачуються.[48]

Виплата надбавки за вислугу років.

Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) щомісячно виплачується надбавка за вислугу років «табл.2.7» на військовій службі у відсотках посадового окладу (за основною чи тимчасово займаною посадою) з урахуванням окладу за військовим званням у таких розмірах - табл. 2.6.

Вислуга років для виплати надбавки обчислюється з дня початку до дня закінчення проходження військової служби відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».[12]

Таблиця 2.6

Розмір надбавки за вислугу років

№ з/п	Вислуга років	Розмір надбавки за вислугу років, %
1	до 1 року	0
2	від 1 до 5 років	25

3	від 5 до 10 років	30
4	від 10 до 15 років	35
5	від 15 до 20 років	40
6	від 20 до 25 років	45
7	від 25 і більше років	50

Джерело: сформовано автором на основі даних [48]

Для виплати надбавки за вислугу років зараховуються періоди:

- зазначені в постанові Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб»:[54]

- проходження військової служби, які зараховуються на пільгових умовах з розрахунку один місяць служби за півтора місяця на посадах, передбачених у штатах кораблів, катерів, морських суден або самохідних рейдових суден (далі - кораблі (судна)), у тому числі, які ремонтуються, а також на посадах, передбачених в управліннях груп, ланок, загонів, дивізіонів, бригад і центрів, до складу яких входять кораблі (судна), які постійно розміщені на кораблях (суднах);

- проходження військової служби під час виконання обов'язків у складі національного контингенту і національного персоналу, які зараховуються на пільгових умовах з розрахунку один місяць служби за три місяці.

Для виплати надбавки за вислугу років військовослужбовцям, призваним або прийнятим на військову службу із запасу, зараховуються всі періоди попередньої служби.[54]

Періоди служби, які підлягають зарахуванню до вислуги років у пільговому порядку, обчислюються відповідно до чинного законодавства України.

Періоди служби, обчислені на пільгових умовах відповідно до раніше встановленого порядку, перерахунку в бік зменшення не підлягають.

У разі поновлення на військовій службі внаслідок незаконного звільнення до вислуги років військовослужбовців зараховується час відсутності на службі з дня звільнення до дня поновлення на військовій службі.

До вислуги років служби не зараховуються час відбування військовослужбовцем такого покарання, як арешт (крім випадків, передбачених статтею 55 Кримінально-виконавчого кодексу України), відбування покарання в дисциплінарному батальйоні та строк самовільного залишення військової частини або місця служби, а також строк, під час якого військовослужбовець дезертирував із Збройних Сил України або добровільно здався у полон. [39]

Для виплати надбавки за вислугу років командир військової частини щорічно станом на 01 січня оголошує наказом вислугу років військовослужбовців.

Наказ видається на підставі особових справ військовослужбовців та інших документів (за їх наявності), що підтверджують проходження військової служби. Календарна та пільгова вислуга років зазначаються окремо.

Оголошення вислуги років для командира військової частини здійснюється наказом вищого командира за підпорядкованістю.

Військовослужбовцям, які прибули до військової частини для подальшого проходження служби, виплата надбавки за вислугу років здійснюється на підставі інформації про вислугу років, зазначеної у грошовому атестаті.

Після надходження до військової частини особової справи військовослужбовця вислуга років для виплати йому надбавки оголошується наказом командира військової частини.

Виплата підвищеного посадового окладу. Військовослужбовцям, які проходять військову службу на території населених пунктів, яким надано статус гірських, посадові оклади підвищуються на 25 відсотків.

Підвищені посадові оклади виплачуються щомісячно:

із дня зарахування до списків особового складу військової частини до дня виключення;

із дня прибуття до пункту постійної дислокації до дня вибуття - у разі

прибуття (вибуття) у складі військової частини (підрозділу).

Військовослужбовцям, які проходять військову службу на території острова Зміїний, посадові оклади підвищуються на 50 відсотків.

Підвищені посадові оклади виплачуються щомісячно:

із дня зарахування до списків особового складу військової частини до дня виключення;

із дня прибуття до пункту постійної дислокації до дня вибуття - у разі прибуття (вибуття) у складі військової частини (підрозділу).

Військовослужбовцям, які отримують підвищені посадові оклади, надбавка за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення та одноразові додаткові види грошового забезпечення (крім винагород) виплачуються з урахуванням підвищених окладів.[50]

Виплата надбавки за особливості проходження служби. Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) щомісячно виплачується надбавка за особливості проходження служби в розмірах до 100 відсотків посадового окладу, окладу за військове звання та надбавки за вислугу років залежно від складності та важливості виконуваних обов'язків.

Виходячи з наявного фонду грошового забезпечення на відповідний рік надбавка за особливості проходження служби окремим категоріям військовослужбовців збільшується на відповідний коефіцієнт згідно з Переліком окремих категорій військовослужбовців, яким збільшується розмір щомісячної надбавки за особливості проходження служби відповідно до мінімального розміру залежно від складності та важливості виконуваних обов'язків (додаток), або може встановлюватися за окремим рішенням Міністра оборони України у фіксованому розмірі до 100 відсотків посадового окладу, окладу за військовим званням і надбавки за вислугу років.[48]

Розмір щомісячної надбавки за особливості проходження служби розраховується від мінімального розміру цієї надбавки, який встановлюється Міністром оборони України, у відсотках для осіб офіцерського складу та окремо

для осіб рядового, сержантського та старшинського складу виходячи з наявного фонду грошового забезпечення, передбаченого в кошторисі Міністерства оборони України.

Розмір щомісячної надбавки за особливості проходження служби у військовій частині та підпорядкованих їй військових частинах устанавлюється командиром цієї частини виходячи з наявного фонду грошового забезпечення, передбаченого в кошторисі військової частини - табл. 2.7.

Мінімальний розмір щомісячної надбавки за особливості проходження служби не може перевищувати 65 відсотків.

Залежно від складності та важливості виконуваних обов'язків розмір щомісячної надбавки за особливості проходження служби збільшується на відповідний коефіцієнт від 1 до 1,55.

Розрахунковий розмір надбавки за особливості проходження служби, отриманий шляхом множення мінімального розміру щомісячної надбавки на відповідний коефіцієнт, округлюється в бік збільшення до одного знака після коми.

Військовослужбовцям, які одночасно мають право на отримання надбавки за особливості проходження служби за різними коефіцієнтами, ця надбавка обчислюється з урахуванням більшого коефіцієнта.

Надбавка за особливості проходження служби у встановлених розмірах виплачується щомісяця з дня вступу до виконання обов'язків за посадою, у тому числі й у разі тимчасового виконання обов'язків за посадою, до дня звільнення від виконання обов'язків за посадою, яка передбачає цю надбавку.

У разі допущення військовослужбовця до тимчасового виконання обов'язків за посадою, яка передбачає виплату надбавки за особливості проходження служби в менших або більших розмірах, виплата такої надбавки здійснюється в розмірі, встановленому за тимчасово виконуваною посадою.[49]

Таблиця 2.7

Надбавка за особливості проходження служби

Категорія військовослужбовців	Розмір надбавки
-------------------------------	-----------------

	від (ПО + ОВЗ + НВР)
Категорія військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби) Розмір надбавки від (ПО+ОВЗ+НВР) Військовослужбовці, які проходять військову службу на посадах: - льотного складу екіпажу пасажирського і вантажного салону повітряних суден повітряних суден; - у лабораторіях інфекційної імунології госпіталів, військово-медичних клінічних центрів і поліклінік; - пройшли підготовку снайперів, мають відповідний сертифікат, займають посади у групах спеціального призначення центрів спеціального призначення (спеціальних операцій), у розвідувальних підрозділах, чи у військових частинах А2772, А2900, А1414 (крім військовослужбовців змінного складу); - які проходять службу в батареї протитанкових керованих комплексів військової частини А1499; - які пройшли навчання, отримали відповідні сертифікати щодо застосування протитанкових ракетних комплексів “Стугна-П” чи “Корсар” (далі – ПТРК) та займають посади у підрозділах цих ПТРК;	100%
Військовослужбовці, які проходять військову службу на посадах: - штатних пожежних розрахунків (команд) військових частин (за час виконання робіт з ліквідації пожеж).	94,30%
морської піхоти та військових частинах А1420, А1430 ВМС Збройних Сил України; - у військових частинах і підрозділах спеціального призначення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (згідно з переліком, затвердженим Міністром оборони України); - у пошуково-рятувальній і парашутно-десантній службах (центрах, групах), штатних спортивних командах з парашутних видів спорту, парашутистів-випробувачів	87,70%
Військовослужбовці, які проходять військову службу на посадах: - в екіпажах танків, самохідно-артилерійських установок, зенітних самохідних установок, бойових машин піхоти, бойових розвідувальних і десантних машин, самохідних гаубиць; - у навч. танкових частинах і підрозділах на посадах старших інструкторів інструкторів по водінню танків і самохідноартилерійських установок, які входять за штатом в обслуговування екіпажів цих бойових машин як старші механіки-водії або механіки-водії; - обслуговування самохідних пускових установок зенітних ракетних комплексів і самохідних станцій виявлення і наведення цих комплексів.	84,50%
Інструкторського та викладацького складу навчальних центрів (центрів підготовки), полігонів; ▪ у дисциплінарних військових частинах; ▪ інструкторів з бойової армійської системи; ▪ військовослужбовці, які мають сертифікат інструктора бойової армійської системи (за умови фактичного проведення занять з особовим складом за цією системою).	81,30%
які проходять військову службу на посадах лікарів-хірургів усіх найменувань, лікарів-ендоскопістів, лікарів-анестезіологів та які оперують хворих у військово-медичних клінічних центрах усіх найменувань, військових госпіталях та їх філіях;	78%
Усі військовослужбовці (крім зазначених вище)	65%

Умовні позначення:

ПО-посадовий оклад

ОВЗ-оклад за військовим званням

Джерело: сформовано автором на основі даних [48]

Виплата надбавки за особливості проходження служби здійснюється на підставі наказу командира про встановлення цієї надбавки.

Виплата надбавки військовослужбовцям, які працюють в умовах

режимних обмежень.

Військовослужбовцям, яким надано доступ до державної таємниці та які виконують службові обов'язки в умовах режимних обмежень у зв'язку з роботою, що передбачає доступ до державної таємниці відповідно до функціональних обов'язків, займаються розробкою, виготовленням, обліком, зберіганням і використанням документів, виробів та інших матеріальних носіїв секретної інформації, приймають рішення з цих питань або здійснюють постійний контроль за станом охорони державної таємниці, виплачується надбавка до посадових окладів.

Розмір надбавки військовослужбовцям (крім військовослужбовців режимно-секретних органів), які працюють в умовах режимних обмежень, установлюється у відсотках до посадових окладів залежно від ступеня секретності інформації:

- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «особливої важливості», - 20 відсотків;

- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «цілком таємно», - 15 відсотків;

- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «таємно», - 10 відсотків - табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Розмір надбавки військовослужбовцям, що працюють в умовах режимних обмежень

№ з/п	Розмір надбавки за службу в умовах режимних обмежень, %	Коефіцієнт
1	без допуску	0
2	3 форма	10
3	2 форма	15
4	1 форма	20

Джерело: сформовано автором на основі даних [39]

Розмір надбавки військовослужбовцям режимно-секретних органів, які працюють в умовах режимних обмежень, установлюється у відсотках до посадових окладів залежно від ступеня секретності інформації:

- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «особливої важливості», - 60 відсотків;
- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «цілком таємно», - 50 відсотків;
- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «таємно», - 30 відсотків.

Для виплати надбавки військовослужбовцям, які працюють в умовах режимних обмежень, командир військової частини щорічно станом на 01 січня визначає наказом розмір надбавки відповідно до номенклатури посад військовослужбовців і працівників, зайняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці, за погодженням з режимно-секретним органом (табл. 2.8).

Розмір надбавки для командира військової частини визначається наказом вищого командира за підпорядкованістю.

У військових частинах, де режимно-секретні органи штатом не передбачено, а військовослужбовці провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею не за місцем основної служби, розміри надбавок визначаються наказом вищого командира без урахування номенклатури посад військовослужбовців і працівників, зайняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці.

У разі набуття військовослужбовцем права на збільшення (зменшення) розміру надбавки командир військової частини наказом встановлює розмір відповідної надбавки.

Надбавка військовослужбовцям, які працюють в умовах режимних обмежень, виплачується із дня вступу до виконання обов'язків за посадами, але не раніше дня отримання допуску до державної таємниці за номенклатурою посад та дня підписання наказу про призначення, у тому числі й у разі тимчасового виконання обов'язків за посадами, до яких вони допущені.

Виплата військовослужбовцям надбавки припиняється із дня:

- наступного за днем звільнення від виконання обов'язків за посадою чи

вступу до тимчасового виконання обов'язків за посадою, за якою виплату надбавки не встановлено;

- припинення доступу до матеріальних носіїв секретної інформації;
- закінчення науково-дослідних і науково-конструкторських робіт.

Розмір надбавки військовослужбовцям, які працюють в умовах режимних обмежень (табл. 2.9) і безпосередньо виконують науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що містять державну таємницю і передбачені державним замовленням (контрактом), встановлюється у відсотках до посадових окладів залежно від ступеня секретності та обсягу інформації:

- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «особливої важливості», - від 70 до 100 відсотків;
- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «цілком таємно», - від 30 до 70 відсотків;
- відомості та їх носії, що мають ступінь секретності «таємно» - від 10 до 30 відсотків.

Надбавка військовослужбовцям, які працюють в умовах режимних обмежень і безпосередньо виконують науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що містять державну таємницю і передбачені державним замовленням (контрактом), встановлюється наказом командира військової частини, в якій виконуються роботи, одночасно із закріпленням виконавців за відповідними ділянками роботи та встановленням строку роботи за погодженням із режимно-секретним органом і замовником науково-дослідної або дослідно-конструкторської роботи.[48]

Виплата надбавки здійснюється пропорційно за час фактичного виконання науково-дослідної та дослідно-конструкторської роботи.

Виплата надбавки військовослужбовцям, які працюють в умовах режимних обмежень, під час перебування їх на навчанні за заочною формою навчання зберігається. У разі направлення військовослужбовців, що працюють в умовах режимних обмежень, на навчання без збереження посад за місцем служби розмір надбавки їм встановлює керівник (начальник) відповідного

військового навчального закладу.

Виплата надбавки за кваліфікацію.

Військовослужбовцям, які мають присвоєну в установленому порядку класну кваліфікацію, займають посади і виконують службові обов'язки за спеціальністю, щомісяця виплачується надбавка за кваліфікацію у відсотках посадового окладу. Розмір надбавки за кваліфікацію особам офіцерського складу (крім осіб льотного складу, що виконують польоти в складі екіпажів повітряних суден у якості льотчиків і штурманів), особам рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, що мають відповідну класну кваліфікацію, встановлюється:

2 клас - 3 відсотки;

1 клас - 5 відсотків;

клас майстра - 7 відсотків.

Розмір надбавки за кваліфікацію військовослужбовцям строкової військової служби, які мають відповідну класну кваліфікацію, встановлюється:

2 клас - 5 відсотків;

1 клас - 10 відсотків.[48]

Розмір надбавки за кваліфікацію особам офіцерського складу з числа осіб льотного складу, що виконують польоти в складі екіпажів повітряних суден у якості льотчиків і штурманів, які мають відповідну класну кваліфікацію, встановлюється:

2 клас - 5 відсотків;

1 клас - 7 відсотків;

клас снайпера - 9 відсотків.

Переліки спеціальностей і посад військовослужбовців, за якими присвоюється класна кваліфікація, та строки її підтвердження визначає Міністр оборони України.

Надбавка за кваліфікацію виплачується:

- із дня вступу до виконання обов'язків за посадами, за якими встановлено виплату надбавки, - військовослужбовцям, які мають відповідну

класну кваліфікацію (крім військовослужбовців строкової військової служби);

- із дня призначення на посади, за якими встановлено виплату надбавки, - військовослужбовцям строкової військової служби, які мають відповідну класну кваліфікацію;

- із дня присвоєння кваліфікації - військовослужбовцям, що займають посади, за якими передбачено виплату надбавки, і яким присвоєно класну кваліфікацію в період виконання обов'язків за цими посадами.

У разі підвищення або пониження класу кваліфікації надбавка в нових розмірах виплачується із дня присвоєння наступного класу або пониження в кваліфікації.

Надбавка за кваліфікацію у разі дотримання умов виплачується також військовослужбовцям, які мають класну кваліфікацію і займають посади з подвійним або потрійним найменуваннями (сумісні посади), якщо хоча б за одним з цих найменувань передбачено присвоєння класної кваліфікації. Військовослужбовцям, які мають класну кваліфікацію за двома і більше спеціальностями, надбавка виплачується за спеціальністю, яка відповідає займаній посаді.

Особам сержантського і старшинського складу (крім військовослужбовців строкової військової служби), що призначені на посади офіцерського складу, надбавка за кваліфікацію, яку вони отримували до дня призначення, виплачується також в період виконання обов'язків за цими посадами, якщо вони підтверджують чи підвищують присвоєну їм класну кваліфікацію.[48]

Виплата військовослужбовцям надбавки за кваліфікацію зберігається на періоди:

тимчасового виконання обов'язків за посадами, за якими встановлено виплату надбавки;

перенавчання військовослужбовців льотно-підйомного складу на нові для них типи літаків, вертольотів;

проходження служби на кораблях і суднах дублерами чи виконання

службового завдання у складі підрозділу поза пунктом постійного розквартирування;

перебування на навчанні.

Військовослужбовцям досліджуваної військової частини А000, які не склали у визначені строки іспити на підтвердження класної кваліфікації з поважних причин, надбавка за кваліфікацію виплачується на підставі наказу командира військової частини до проведення наступних іспитів.[39]

Військовослужбовцям, які мають відповідну класну кваліфікацію, але не мають права на одержання надбавки за кваліфікацію за займаними посадами і допущені до тимчасового виконання обов'язків за посадами, за якими передбачено виплату надбавки за кваліфікацію, надбавка виплачується за посадами, що тимчасово виконуються.[48]

Виплата військовослужбовцям надбавки за кваліфікацію припиняється із дня, наступного за днем:

звільнення з посад, за якими встановлено виплату надбавки за кваліфікацію;

підписання наказу про позбавлення класної кваліфікації чи пониження кваліфікації до 3 класу;

вступу до тимчасового виконання обов'язків за посадами, за якими виплату надбавки за кваліфікацію, яку вони мають, не встановлено;

закінчення строку, встановленого для підтвердження присвоєної кваліфікації.

З моменту оголошення воєнного стану і до 1 лютого всі військові, отримували додаткову грошову винагороду 30 тис. грн, а які беруть безпосередню участь у бойових діях - 100 тис. грн. Тепер надбавки у 100, 50 і 30 тисяч отримуватимуть лише військові, залучені до виконання бойових (спеціальних) завдань, а також штаби та управління (згідно окремим дорученням Міністра оборони №2683/з, з 1 лютого підвищено основне грошове забезпечення на 50% (для солдата з 13 до 20 тисяч). Зроблено це шляхом збільшення щомісячних премій.

Преміювання військовослужбовців. Командири (начальники) військових частин та інших структурних підрозділів ЗСУ мають право щомісяця преміювати осіб офіцерського складу, осіб рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом (крім строковиків) відповідно до їхнього особистого вкладу в загальні результати служби. Розмір щомісячної премії встановлює міністр оборони для відповідних категорій військовослужбовців, але при цьому премія не може становити менше 10% посадового окладу. [64]

Преміювання здійснюється згідно з інструкцією про преміювання військовослужбовців, яка розробляється у військових частинах виходячи зі специфіки та особливостей виконання завдань конкретної військової частини і затверджується вищим командуванням. Зазвичай щомісячна премія виплачується на підставі наказу командира військової частини, який видається до 5 числа місяця, наступного за місяцем преміювання, з урахуванням:

- військової дисципліни;
- наявності дисциплінарних стягнень;
- показників виконання службових обов'язків

Кабмін своєю постановою №168 від 28.02.2022 року встановив додаткову винагороду для військовослужбовців. Спочатку усі захисники отримували доплату у розмірі 30 тис. грн, а ті, які брали безпосередню участь у бойових діях, - 100 тис. грн. [12]

Ситуація змінилася на початку 2023 року. Тоді було вирішено, що з метою економії коштів та встановлення справедливості з 1 лютого 2023 року виплати напряму залежатимуть від районів перебування військовослужбовців, складності і специфіки бойових чи спеціальних завдань, які вони виконують (рис. 2.4).

Додаток 2
до доручення Міністра оборони України
від 01 лютого 2023 року № д.685/г

РОЗМІРИ
щомісячної премії за відповідними тарифними розрядами
з 1 лютого 2023 року

I. Військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом (призовом) на посадах рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу (крім військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом (призовом) у військових частинах, підпорядкованих Командуванню Сил спеціальних операцій, Командуванню Десантно-штурмових військ, Командуванню морської піхоти Військово-Морських Сил, в екіпажах надводних кораблів (суден, катерів), які перебувають у строю (в ремонті), в управліннях груп, ланок, загонів, дивізіонів, бригад та центрів, до складу яких входять кораблі, морські судна, самохідні рейдові судна або катери, які постійно розміщені на кораблях (суднах, катерах) та у військових частинах А0952, А1420, А1420-А, А1420-Б, А1420-Г, А1420-М, А1556, А1778, А1927, А4267, А3715, А3892, А3029).

Тарифний розряд	Розмір премії	
	з вислугою років до одного року	з вислугою років понад один рік
1	633 %	590 %
2	603 %	567 %
3	578 %	544 %
4	556 %	535 %
5	534 %	523 %
6		513 %
7		505 %
8		492 %
9		489 %
10		486 %
11		483 %
12		480 %
13		467 %
14		455 %
15		443 %
16		429 %
17		420 %
18		412 %
19		405 %
20		395 %
з 21 по 60		390 %

Рис. 2.4. Розміри щомісячної премії за відповідними тарифними розрядами
Джерело: сформовано автором на основі даних [50]

Премія військовослужбовцям виплачується з того дня, з якого вони стали до виконання обов'язків за посадами, і до дня звільнення від виконання

обов'язків за посадами, у тому числі й у разі тимчасового виконання обов'язків за посадами, до яких вони допущені наказами відповідних командирів (начальників). Особам офіцерського складу, особам рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, що навчаються у військових навчальних закладах, премія виплачується із дня зарахування на навчання до дня його закінчення, а також за час перебування у відпустці, що надається після закінчення військового навчального закладу.[48]

Командир військової частини має право позбавляти військовослужбовців премії повністю або частково - табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Виплата щомісячної премії при порушенні військової дисципліни,
незадовільному виконанні службових обов'язків**

%	Умови
10%	у разі накладення на військовослужбовця дисциплінарного стягнення «догана»;
20%	у разі накладення на військовослужбовця дисциплінарного стягнення «сувора догана»;
40%	у разі накладення на військовослужбовця двох дисциплінарних стягнень «догана» («сувора догана»);
50%	у разі накладення на військовослужбовця трьох дисциплінарних стягнень «догана» («сувора догана»).

Джерело: сформовано автором на основі даних [48]

Конкретні показники позбавлення військовослужбовців премії повністю або частково встановлюються в межах випадків, передбачених пунктом 4, розділу 16 наказу МОУ України від 07.06.2018 № 260 [50].

Простішими словами, якщо військовий отримує догану, сувору догану чи кілька доган, то частину премії можуть не виплатити. Наприклад, якщо військовий за місяць отримає одну догану, то його позбавлять 10% премії, якщо він отримає три догани, то в нього заберуть половину премії. Якщо більш ніж три - премію такого місяця не виплатять взагалі. Премії можуть позбавити, наприклад, якщо військовий уживатиме на службі алкоголь чи наркотики, не вийде на службу без поважних причин чи вчинить військово адміністративне правопорушення.

Зараз сотні тисяч українців та українок у лавах ЗСУ протистоять російській агресії. Для захисників України передбачена низка виплат від держави. Зокрема, доплати у розмірі 30 тис. та 100 тис. грн, які, хоч часто і називають преміями, відповідно до законодавства, вважаються *додатковою винагородою*.

Наразі питання з виплатою додаткової винагороди військовослужбовцям ЗСУ регламентовані у вищезгаданому «Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям ЗСУ та деяким іншим особам». У січні 2023 року Міноборони внесло до нього новий розділ 34 «Виплата додаткової винагороди на період дії воєнного стану» [48].

Виплати додаткової грошової винагороди військовослужбовцям ЗСУ здійснюються так:

- **100 тис. грн** сплачують військовим, які беруть безпосередню участь у бойових діях або заходах охорони (перебуваючи в районах ведення їх) та виконують бойові завдання;

- **50 тис. грн** виплачують тим, хто виконує бойове завдання у складі органу військового управління та інших штабів, що ведуть воєнні дії на лінії зіткнення на відстані виконання бойових завдань військовою частиною першого ешелону оборони або наступу до батальйону включно;

- **30 тис. грн** сплачують військовослужбовцям, які виконують бойові завдання згідно з бойовими наказами чи розпорядженнями.

Додаткова винагорода *виплачується на підставі наказів командирів або начальників військових частин*.

При цьому райони ведення воєнних (бойових) дій, склад діючих угруповань військ Сил оборони держави, розгорнутих пунктів управління Генерального штабу та склад резерву Головнокомандувача оборони держави щомісяця визначаються рішеннями (наказами) Головнокомандувача ЗСУ.

Військовослужбовця можуть позбавити додаткової винагороди. До наказів про виплату додаткової винагороди не включаються військовослужбовці, які:

1. *самовільно залишили військові частини, місця служби (дезертирували)* - за місяць, у якому здійснено порушення, та за весь період самовільного

залишення військової частини або місця служби (дезертирства), включаючи місяць повернення, оголошеного наказом командира (начальника);

2. усунені від виконання службових обов'язків, відсторонені від виконання службових повноважень або відсторонені від посади - з дня усунення або відсторонення, оголошеного наказом командира (начальника), до дня фактичного завершення усунення або відсторонення, оголошеного наказом командира (начальника);

3. відмовились виконувати бойові накази (розпорядження) - за місяць, у якому здійснено таке порушення, оголошене наказом командира (начальника);

4. вживали алкогольні напої (наркотичні або психотропні речовини) на території військової частини як у службовий, так і в позаслужбовий час, прибували на службу та/або виконували обов'язки військової служби в стані алкогольного (наркотичного) сп'яніння — за місяць, у якому здійснено таке порушення, оголошене наказом командира (начальника);

5. вчинили інші дії (бездіяльність), за які судом прийнято рішення про притягнення до відповідальності за вчинення кримінального, військового адміністративного правопорушення або адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією - за місяць, у якому така постанова (вирок) надійшла до військової частини;

6. добровільно здалися в полон - з дня з'ясування в установленому законодавством порядку обставин щодо добровільної здачі військовослужбовця в полон, оголошеного наказом командира (начальника);

7. навмисно спричинили собі тілесні ушкодження чи іншу шкоду своєму здоров'ю або самогубство (крім випадків доведення до самогубства, встановленого судом) - за місяць, у якому здійснено ушкодження чи іншу шкоду своєму здоров'ю або самогубство.[50]

Зазначене не стосується військовослужбовців, визначених в абзацах 2-6 цього пункту, які протягом поточного місяця:

- захоплені в полон, а також інтерновані в нейтральні держави або безвісно відсутні;
- загинули (померли) внаслідок отриманих поранень, травм або отримали

поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язані із захистом Батьківщини.[48]

Отже, для кращого розуміння порядку нарахування оплати праці для військовослужбовців, наведемо приклад грошового забезпечення військовослужбовця - сержанта на посаді командира відділення, який служить понад рік і виконує завдання із забезпечення армії в тилу цілий місяць - табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Приклад грошового забезпечення сержанта на посаді командира відділення

Звання	Прізвище, ім'я та по батькові в-ця					№350
сержант	ІВАНОВ ІВАН ІВАНОВИЧ					24.11.23
ІПН 0000000000						
Види виплат		Період				Сума нарахована, грн.
		з		до		
Військове звання	740,00	1	листопада	30	листопада	740,00
Посадовий оклад	3170,00	1	листопада	30	листопада	3170,00
Вислуга років	35%	1	листопада	30	листопада	1368,50
Надбавка за ОПС	65%	1	листопада	30	листопада	3431,03
Таємність	0%	1	листопада	30	листопада	0,00
Класність	0%	1	листопада	30	листопада	0,00
Премія	489%	1	листопада	30	листопада	15501,30
РАЗОМ:						24210,83

щорічна використана 2022 р. - 10 днів, 2023 р. - використана - 30 днів

	Всього:	24210,83
Грошова допомога на оздоровлення		0,00
Компенсація за неотриману відпустку (УБД)	0 днів	0,00
Компенсація за неотриману відпустку (основна)	0 днів	0,00
Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань		0,00
Вихідна допомога (п.38.1) (кількість повних років)	0 років	0,00
Додаткова винагорода	30 днів	30000,00
	Разом нараховано:	54210,83

виконавець: бухгалтер (працівник ЗСУ)

Є.Побережнюк

Джерело: сформовано автором на основі даних ФЕС

Як бачимо, такий військовослужбовець отримуватиме 54210,83 грн.

2.3. Облік розрахунків за виплатами працівникам в умовах автоматизації

Нарахована працівникам заробітна плата є видатками військової частини класифікується за економічним кодом 2111 «Заробітна плата», 2112 «Грошове забезпечення» до того ж нарахування ЄСВ – за 2120 «Нарахування на оплату праці». За допомогою вихідних документів з нарахування зарплати бухгалтер складає головний реєстр синтетичного обліку, так званий меморіальний ордер 5-1 «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати» - табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Меморіальний ордер № 5/1

за жовтень 2023 р.

Зведення розрахункових відомостей з грошового забезпечення в/службовців

Одиниця виміру гривня

№ з/п	Зміст операції	Дебет субрахунку	Кредит субрахунку	Сума
1	2	3	4	5
1	Нараховано грошове забезпечення	8011	6511/1	145 269 747,86
2	Утримано в/збір 1,5%	6511/1	6312	1 971 578,56
3	Утримано аліменти	6511/1	6518/1	484 628,74
4	Утримано штрафи	6511/1	6518/2	
5	Утримано за кредити	6511/1	6517	
6	Утримано за речове майно	6511/1	6414	
7	Нарахування сум податку з доходів фіз.осіб, що підлягає утриманню із ГЗ	6511/1	6311/1	26 148 556,30
8	Нарахування компенсації сум податку з доходів фізичних осіб	8011	6511/3	26 148 556,30
9	Зараховано на карткові рахунки компенсацію податку	6511/3	6514	26 148 556,30
10	Утримано суми ГЗ на вкладні рахунки	6511/1	6514	116 664 984,26
11	Нараховано ЄСВ військ. 22%	8012	6313/1	31 073 717,85
	Нараховано ЄСВ військ. 22% (доплата до МЗ)	8012	6313/1	1 891,49
Усього				373 912 217,66
Сума оборотів за меморіальним ордером				373 912 217,66

Джерело: сформовано автором на основі даних [36]

В кінці кожного місяця підводять підсумок розрахунків за меморіальним ордером, виконавець ставить свій підпис та передає на перевірку та підпис

головному бухгалтеру, який переносить дані з кореспонденції рахунків у книгу Журнал-головна. На підставі неї далі заповнюється оборотна відомість, баланс №1-дс та інша звітність.

При цьому всі вищеперераховані документи складаються за допомогою програми Excel і дані до них заносяться вручну, тобто немає спеціалізованої робочої програми. Оскільки військова частина є державною установою, для нього нехарактерне використання програм, призначених для комерційних підприємств та організацій, натомість в департаменті бухгалтер формує заявку спеціальної програми Департаменту фінансів Міністерства оборони України, а платіжні доручення – в програмі Payments 6511 «Розрахунки із заробітної плати» Призначення Для обліку розрахунків із заробітної плати (у тому числі премій, допомоги по тимчасовій втраті працездатності та інших прирівняних до них виплат) працюючих у державному секторі, які знаходяться в їх штаті чи поза ним. По дебету Виплата коштів, відрахування, утримання По кредиту Нарахування коштів 38 (фіндокументи), як для працівників бюджетної сфери.

До того ж, складають і подають податкові та статистичні звіти, що стосуються зарплати в департаменті, завдяки програмі М.Е.Дос. Наразі детально розберемо основні бухгалтерські записи, що знаходять своє відображення в меморіальному ордері 5-1 та взагалі відносяться до операцій з обліку зарплати, отримуваної працівниками військової частини за жовтень 2023 року.

До широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну Міністерство оборони запустило сайт з усіма деталями грошового забезпечення та соціального захисту військових, а також калькулятор, який розраховує грошове забезпечення за основними видами виплат військовослужбовцям. На сьогоднішній день в ДСЗ МОУ триває його вдосконалення [25].

РОЗДІЛ 3

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАРОБІТНОЮ ПЛАТОЮ (ГРОШОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ)

3.1. Організація та методика контролю розрахунків за виплатами працівникам

У військових частинах, де виписується багато розрахунково-платіжних відомостей, за підсумками цих відомостей складається зведення, яке і є меморіальним ордером з заробітної плати (грошове забезпечення).[9]

Записи в ордері систематизуються за функціональною класифікацією та найменуванням установ, що обслуговуються.

При нарахуванні заробітної плати за рахунок коштів спеціального фонду, вони систематизуються і за видами коштів спеціального фонду.

Дані розрахунково-платіжних відомостей, за коштами спеціального фонду записується за формою №405 після виведення підсумку за коштами загального фонду.

На суму нарахованої заробітної плати (грошового забезпечення) здійснюється нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне страхування.

До меморіального ордера додаються всі документи, які є підставою для нарахування заробітної плати та грошового забезпечення (табелі використання робочого часу, витяги з наказів про зарахування працівників і військовослужбовців, їх звільнення та ін.).

У кінці місяця підбиваються підсумки за меморіальним ордером і одержані дані у вигляді відповідної кореспонденції рахунків, записуються до книги «Журнал-головна».

Меморіальний ордер підписується виконавцем, особою, що перевірила меморіальний ордер, та головним бухгалтером. [36]

Виокремимо сім основних кроків або ж алгоритм дій при заповненні

меморіального ордера:

- 1) Перевірити наявність відомостей нарахування грошового забезпечення (заробітної плати), правильність їх оформлення наявність підписів та первинних документів.
- 2) У разі наявності на фінансовому забезпеченні інших військових частин згрупувати відомості за кожнго з них.
- 3) Перенести підсумки роздавальних відомостей у відповідні графи на другому листі м/ 5/1 (5/2).
- 4) Розрахувати підсумки по графах за кожною частиною, що перебуває на забезпеченні, та загальний підсумок по графах.
- 5) Перенести підсумки з 2-ї сторінки м/о 5/1 (5/2) у вигляді відповідної кореспонденції рахунків на першу сторінку.
- 6) Розрахувати суму за меморіальним ордером.
- 7) В кінці місяця здійснити самоперевірку правильності відображення операцій МО та передати його на перевірку та проведення в «Журнал-Головній».

Меморіальний ордер по своїй суті – це журнал-реєстр операцій за місяць, пов'язаних із нарахуванням грошового забезпечення та заробітної плати працівникам, а також ЄСВ, податків і зборів по ним, зарплатного авансу та аліментів. Меморіальний ордер №5 включає в собі рахунок 6511, а також пов'язані з ним рахунки 6313, 6311, 6312, 6518, 8011,8012, 6514, 6414, тобто ті, які пов'язані з вищезазначеними.[36]

3.2. Аналіз використання фонду робочого часу та оплати працівникам на прикладі військової частини А-0000

Одним з найважливіших умов якісної оптимізації фінансово-економічної служби військової частини А-0000 є ефективний аналіз використання фонду грошового забезпечення з метою виконання поставлених задач. Від того, наскільки повно і раціонально ця умова виконується, залежить ефективність

роботи, виконання всіх фінансово-економічних показників й особливо важливо – повне, конкурентноспроможне грошове забезпечення військовослужбовців, що станом на зараз, не тільки стає суттєвим мотивуючим фактором, а й основоположним у забезпеченні перемоги над ворогом.

Розглянемо три частини, як змінювалися нарахування і видатки на прикладі військової частини в період до повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, його першого року та по теперішній час вторгнення на основі зведених відомостей та меморіальних ордерів - табл. 3.1, 3.2, 3.3.

Таблиця 3.1

Зведена до меморіального ордеру №5/1 (січень 2022 р.)

Нарахування			Утримання					
<i>в/ч А0000/1</i>	Всього нарах.	Прибут. подат. 18 %	в/з 1,5%	Викон. лист	Речов е майно	Усього утримано	Компенс. прибут. под	Перерах. на вклад
<i>від.№2/1 ГЗ</i>	2790900,44	502362,08	33284,73	37072,04		572718,85	502362,08	2720543,67
<i>від.№4/1, АТО</i>	295307,11	53155,28				53155,28	53155,28	295307,11
<i>від.№5/1, ЗНБО</i>	250903,23	45162,58				45162,58	45162,58	250903,23
<i>від.№6/1, ГДО</i>	10156,50	1828,17	152,35			1980,52	1828,17	10004,15
<i>від.№7/1,1 контракт</i>	18160,00	3268,80	272,40			3541,20	3268,80	17887,60
Разом:	3365427,28	605776,91	33709,48	37072,04	0	676558,43	605776,91	3294645,76
<i>в/ч А0000/2</i>								
<i>від.№2/2, ГЗ</i>	2280018,21	410403,28	25153,60	78053,06		513609,94	410403,28	2176811,55
<i>від №1/2, звільнення</i>	135698,03	24425,65	2035,47			26461,12	24425,65	133662,56
<i>від.№4/2, АТО</i>	318500,00	57330,00				57330,00	57330,00	318500,00
<i>від.№5/2, ЗНБО</i>	266774,19	48019,36				48019,36	48019,36	266774,19
<i>від.№6/2, ГДО</i>	20340,30	3661,25	305,11			3966,36	3661,25	20035,19
<i>від №13/2, звільнення</i>	24 518,70	4413,37	367,78			4781,15	4413,37	24150,92
Разом:	3045849,43	548252,91	27861,96	78053,06	0	654167,93	548252,91	2939934,41
Разом:	6411276,71	1154029,82	61571,44	115125,1	0	1330726,36	1154029,82	6234580,17
Нарахування ЄСВ	1354692,36							

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Таблиця 3.2

Зведена до меморіального ордеру №5/1 (грудень 2022 р.)

НАРАХУВАННЯ		УТРИМАННЯ					
	ВСЬОГО НАРАХ.	ПРИБУТ.ПО ДАТ.18%	В/з 1,5%	ВИКОН.ЛИСТ	УСЬОГО УТРИМАНО	КОМПЕНС. ПРИБУТ.ПОД.	ПЕРЕРАХ. НА ВКЛАД
в/ч А0000/1							
Грошове забезпечення та додаткові виплати	3 983 799,00	717 083,99	59 756,97	63 308,95	840 149,91	717 083,99	3 860 733,08
Разом:	11 408 116,65	2 053 461,14	171 121,77	107 058,95	2 331 641,86	2 053 461,14	11 129 935,82
Грошове забезпечення та додаткові виплати А0001	8 187 106,99	1 473 679,41	111 419,72	113 079,64	1 698 178,77	1 473 679,41	7 962 607,63
Разом:	24 933 531,68	4 488 035,92	342 909,03	216 329,64	5 047 274,59	4 488 035,92	24 374 293,01
Грошове забезпечення та додаткові виплати А0002	7 746 569,20	1 394 383,14	100 668,46	103 644,38	1 598 695,98	1 394 383,14	7 542 256,36
Разом:	24 506 285,12	4 408 633,60	315 054,66	185 699,67	4 909 387,93	4 406 617,60	24 003 514,79
Грошове забезпечення та додаткові виплати А0003	10 192 334,02	1 834 620,12	152 470,53	88 263,02	2 075 353,67	1 834 620,12	9 951 600,47
Разом:	31 247 131,78	5 623 234,66	446 226,86	154 278,28	6 223 739,80	5 622 226,66	30 645 618,64
Грошове забезпечення та додаткові виплати А0004	5 406 357,65	973 144,70	80 826,07	44 581,75	1 098 552,52	973 144,70	5 280 949,83
Разом:	15 822 361,67	2 846 776,23	237 066,12	81 181,75	3 165 024,10	2 845 768,23	15 503 105,80
Разом:	153 614 278,38	27 645 575,08	1 903 684,23	935 843,41	30 485 102,72	27 641 543,08	150 770 718,63
Нарахування ЄСВ	32 763 951,09						

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Нараховані оклади грошового утримання та додаткові види грошового забезпечення включаються до фонду грошового забезпечення і обліковуються на балансовому субрахунку 661/1 «Розрахунки з грошового забезпечення військовослужбовців».

За кредитом цього рахунку відображається нарахування грошового забезпечення військово-службовцям, а за дебетом - утримання, здійснені з нарахованого грошового забезпечення, та виплата військовослужбовцям, а також депонування невикористаних сум. [36]

Зведена до меморіального ордеру №5/1 (жовтень 2023 р.)

НАРАХУВАННЯ			УТРИМАННЯ					
	ВСЬОГО НАРАХ.	ПРИБУТ. ПОДАТ.18%	В/з 1,5%	ВИКОН. ЛИСТ	дохід бюджету	УСЬОГО УТРИМАНО	КОМПЕНС. ПРИБУТ.ПОД.	ПЕРЕРАХ. НА ВКЛАД
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0000/1</i>	5 453 676,37	981 661,88	80 615,59	91 200,78		1 153 478,25	981 661,88	5 281 860,00
Разом:	13 073 500,79	2 353 230,32	193 466,19	179 700,78		2 726 397,29	2 353 230,32	12 700 333,82
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0000/2</i>	3 446 785,36	620 421,50	51 701,96	32 728,61		704 852,07	620 421,50	3 362 354,79
<i>від.№54/2,ДВ</i>	3 754 032,24	675 725,81	56 310,48	57 750,00		789 786,29	675 725,81	3 639 971,76
<i>від.№48/2,ГДО</i>	601 267,36	108 228,15	9 019,04			117 247,19	108 228,15	592 248,32
<i>від.№57/2,ГДО</i>	367 361,21	66 125,03	5 510,45			71 635,48	66 125,03	361 850,76
<i>від.№53/2,1 контракт</i>	606 584,00	109 185,12	9 098,76			118 283,88	109 185,12	597 485,24
Разом:	8 776 030,17	1 579 685,61	131 640,69	90 478,61		1 801 804,91	1 579 685,61	8 553 910,87
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0000/3</i>	4 655 940,52	838 069,44	69 493,44	67 550,94		975 113,82	838 069,44	4 518 896,14
Разом:	13 062 765,53	2 351 298,04	192 595,93	130 657,19		2 674 551,16	2 351 298,04	12 739 512,41
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0001</i>	11 325 446,94	2 038 580,98	160 592,87	45 530,10	2 326,50	2 247 030,45	2 038 580,98	11 116 997,47
Разом:	31 270 957,61	5 628 772,91	363 722,33	102 280,10	2 326,50	6 097 101,84	5 628 772,91	30 802 628,68
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0002</i>	11 599 492,39	2 087 908,81	173 661,66	108 832,58		2 370 403,05	2 087 908,81	11 316 998,15
Разом:	26 994 542,41	4 859 017,84	404 407,43	226 832,58		5 490 257,85	4 859 017,84	26 363 302,40
<i>Грошове забезпечення та додаткові виплати А0003</i>	10 396 054,48	1 871 289,95	155 941,32	118 033,19		2 145 264,46	1 871 289,95	10 122 079,97
Разом:	36 012 649,96	6 482 277,08	540 190,25	360 086,95		7 382 554,28	6 482 277,08	35 112 372,76
<i>Грошове забезпечення та д/в А0004</i>	12 718 755,42	2 289 375,98	190 782,05	118 865,40		2 599 023,43	2 289 375,98	12 409 107,97
Разом:	44 993 181,76	8 098 772,58	674 898,62	387 075,01		9 160 746,21	8 098 772,58	43 931 208,13
<i>Грошове забезпечення та д/в А0005</i>	7 608 564,07	1 369 541,62	114 128,80	32 235,91		1 515 906,33	1 369 541,62	7 462 199,36
Разом:	18 154 971,83	3 267 895,04	272 324,92	72 735,91		3 612 955,87	3 267 895,04	17 809 911,00
Разом:	192 338 600,06	34 620 949,42	2 773 246,36	1 549 847,13	2 326,50	38 946 369,41	34 620 949,42	188 013 180,07

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

На кредит субрахунку 661/1 відносяться показники, отримані з меморіального ордера № 5/1 «Зведення розрахункових відомостей з грошового забезпечення військовослужбовців», а на дебет цього субрахунку - з меморіального ордера № 5/1 «Зведення розрахункових відомостей з грошового забезпечення «Накопичувальна відомість руху коштів загального (спеціального) фонду в органах Державного казначейства України» (стосовно зарахованих сум грошового забезпечення на карткові рахунки). [9]

Залишок коштів на субрахунку 661/1 «Розрахунки з грошового забезпечення військовослужбовців» на кінець місяця відображає стан розрахунків по заборгованості з військовослужбовцями на цю дату.

Для обліку операцій, пов'язаних з виплатою щомісячної грошової компенсації сум податку з доходів фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення, одержуваного військовослужбовцями, відкривається субрахунок 661/3 «Розрахунки зі щомісячної грошової компенсації сум податку з доходів фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення військовослужбовців».

Нарахування грошової компенсації відображається за кредитом субрахунку 661/3, а за дебетом - виплата нарахованих сум військовослужбовцям.

Аналітичний облік стану розрахунків з військовослужбовцями ведеться в книзі обліку поточних рахунків та розрахунків. У них відображається стан розрахунків з кожним військовослужбовцем за суми, які йому нараховані.

Основні бухгалтерські проведення з обліку нарахувань і виплат грошового забезпечення військовослужбовців. [9]

Наведемо приклад типової кориспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з розрахунків із грошового забезпечення у військовій частині А 0000 станом на січень 2022 року - табл. 3.4.

Таблиця 3.4

**Зведення розрахункових відомостей
з грошового забезпечення в/службовців (січень 2022 року)**

Одиниця виміру <u>гривня</u>				
№ з/п	Зміст операції	Дебет субрахунку	Кредит субрахунку	Сума
1	Нараховано грошове забезпечення	8011	6511/1	6411276,71
2	Утримано в/збір 1,5%	6511/1	6312	61571,44
3	Утримано аліменти	6511/1	6518/1	86575,00
4	Утримано штрафи	6511/1	6518/2	7103,56
5	Утримано за кредити	6511/1	6517	21446,54
6	Утримано за речове майно	6511/1	6414	
7	Нарахування сум податку з доходів фіз.осіб, що підлягає утриманню із ГЗ	6511/1	6311/1	1154029,82
8	Нарахування компенсації сум податку з доходів фізичних осіб	8011	6511/3	1154029,82
9	Зараховано на карткові рахунки компенсацію податку	6511/3	6514	1154029,82
10	Утримано суми ГЗ на вкладні рахунки	6511/1	6514	5080550,35
11	Нараховано ЄСВ військ. 22%	8012	6313/1	1354692,36
Усього				16485305,42
Сума оборотів за меморіальним ордером				16485305,42

Виконавець: Провідний бухгалтер
працівник ЗСУ

Петров Н.В.
(ініціали і прізвище)

Перевірив: Помічник командира з ФЕР-
начальник ФЕС

Сидоров С.К.
(ініціали і прізвище)

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Типова кориспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з розрахунків із грошового забезпечення за грудень 2022 року наведена у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

**Зведення розрахункових відомостей
з грошового забезпечення в/службовців (грудень 2022 року)**

Одиниця виміру гривня

№ з/п	Зміст операції	Дебет субрахунку	Кредит субрахунку	Сума
1	Нараховано грошове забезпечення	8011	6511/1	153 576 428,66
2	Утримано в/збір 1,5%	6511/1	6312	1 903 045,52
3	Утримано аліменти	6511/1	6518/1	935 843,41
4	Утримано штрафи	6511/1	6518/2	
5	Утримано за кредити	6511/1	6517	
6	Утримано за речове майно	6511/1	6414	
7	Нарахування сум податку з доходів фіз.осіб, що підлягає утриманню із ГЗ	6511/1	6311/1	27 642 641,45
8	Нарахування компенсації сум податку з доходів фізичних осіб	8011	6511/3	27 633 878,56
9	Зараховано на карткові рахунки компенсацію податку	6511/3	6514	27 633 878,56
10	Утримано суми ГЗ на вкладні рахунки	6511/1	6514	123 094 898,28
11	Нараховано ЄСВ військ. 22%	8012	6313/1	32 783 834,97
	Нараховано ЄСВ військ. 22% (доплата до МЗ)	8012	6313/1	5 917,28
Усього				395 210 366,69
Сума оборотів за меморіальним ордером				395 210 366,69

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Також, при обчисленні за грудень 2022 року, враховується доплата ЄСВ до мінімальної заробітної плати - табл. 3.6.

Таблиця 3.6

**Доплата ЄСВ до МЗП (зведення розрахункових відомостей
з грошового забезпечення в/службовців (грудень 2022 року))**

Військова частина	№ відомості	Різниця	ЄСВ 22%
A0000	№159/2	1469,5	323,29
A0001			
A0002	№54	10894,87	2396,87
A0003	№63	5755,11	1266,12
A0004	№44	7456,27	1640,38
A0005	№50	1321,00	290,62
ВСЬОГО		26896,75	5917,28

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з розрахунків із грошового забезпечення за жовтень 2023 року наведена у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

**Зведення розрахункових відомостей
з грошового забезпечення в/службовців (жовтень 2023 року)**

№ з/п	Зміст операції	Дебет субрахунку	Кредит субрахунку	Сума
1	Нараховано грошове забезпечення	8011	6511/1	192 338 600,06
2	Утримано в/збір 1,5%	6511/1	6312	2 773 246,36
3	Утримано аліменти	6511/1	6518/1	1 549 847,13
4	Утримано штрафи	6511/1	6518/2	
5	Утримано за кредити	6511/1	6517	
6	Утримано за речове майно	6511/1	6414	
7	Нарахування сум податку з доходів фіз.осіб, що підлягає утриманню із ГЗ	6511/1	6311/1	34 620 949,42
8	Нарахування компенсації сум податку з доходів фізичних осіб	8011	6511/3	34 620 949,42
9	Зараховано на карткові рахунки компенсацію податку	6511/3	6514	34 620 949,42
10	Утримано суми ГЗ на вкладні рахунки	6511/1	6514	188 013 180,07
11	Нараховано ЄСВ військ. 22%	8012	6313/1	42 314 492,00
	Нараховано ЄСВ військ. 22% (доплата до МЗ)	8012	6313/1	3 228,29
Усього				530 855 442,17
Сума оборотів за меморіальним ордером				530 855 442,17

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

На основі зведених таблиць до меморіального ордеру чітко видно наскільки виросла кількість військовослужбовців, що в свою чергу, потягуло за собою видатки на грошове забезпечення та збільшення надходжень єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду та сплати податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів. [36]

Наведені в таблиці дані дають можливість встановити відхилення звітного періоду від базисного.

Динаміку змін збільшення кількості особового складу у 2022-2023 рр на прикладі військової частини А 0000, можна прослідкувати у табл. 3.8 та графіку,

що відображено на рис 3.1.

Таблиця 3.8

Кількість військовослужбовців

№ з/п	Категорія військовослужбовців	січень 2022р.	грудень 2022 р.	жовтень 2023р.
1	вищі, старші офіцери	42	89,00	112,00
2	молодші офіцери	114	211	209
3	в/с сержантського, рядового складу	405	2 154,00	2 728,00

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

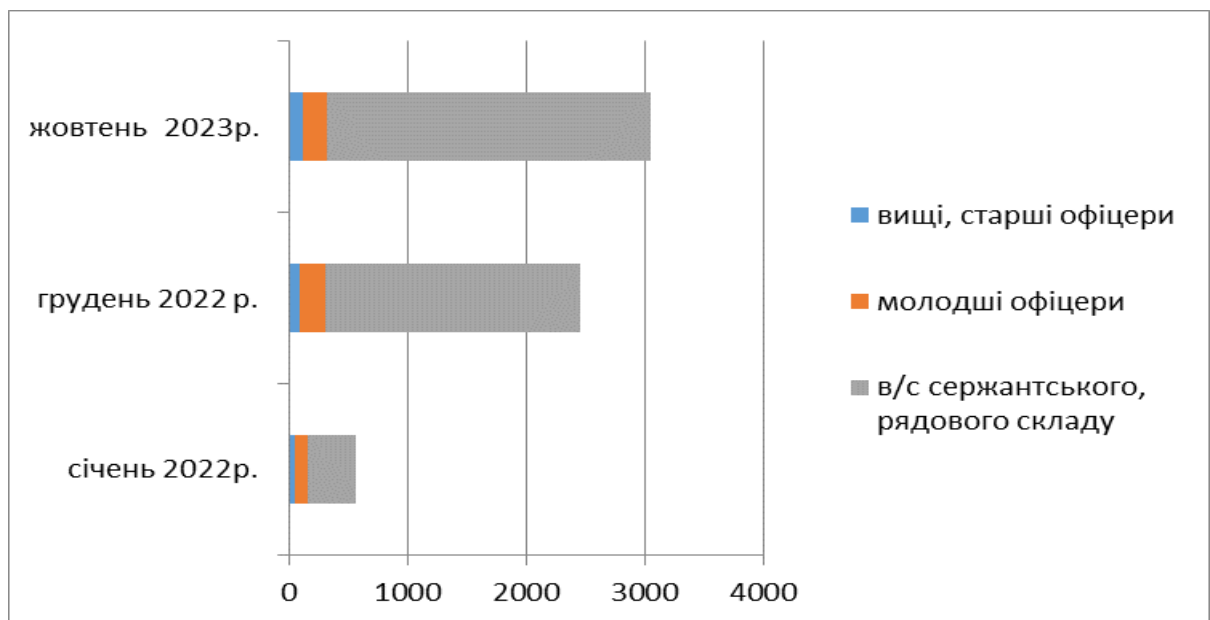

Рис. 3.1 Кількість особового складу в/ч А0000

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Знову ж таки, через режимність об'єкту, трудовій і виконавській дисципліні приділяють велике значення.

Далі проведемо аналіз грошового забезпечення військової частини А-0000.

Метою аналізу грошового забезпечення є визначення:

- обґрунтованості розрахунку і розподілу за кварталами фонду оплати грошового забезпечення;
- використання військовою частиною цього фонду;
- факторів, які призвели до відхилення у грошовому забезпеченні від

нормативу виплат, враховуючи виконання плану за обсягом та чисельністю працівників/військовослужбовців.

Як бачимо, джерелом фінансування потреб у коштах на виплату грошового забезпечення військовослужбовців та заробітної плати працівників є фонди грошового забезпечення, які щорічно окремо створюються за рахунок бюджетних асигнувань, виділених на зазначені цілі. В свою чергу фонд додаткової заробітної плати включає різного роду надбавки та доплати, премії та винагороди, заохочувальні та компенсаційні виплати, тощо.

З даних таб видно, що фонд грошового забезпечення в 2023 році, в порівнянні з 2022 роком збільшився по усіх показниках табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Динаміка змін грошового забезпечення у 2022-2023 р.

0	січень 2022 р.	грудень 2022 р.	жовтень 2023 р.
<i>Грошове забезпечення</i>	5 070 918,65	47 163 744,35	67 204 715,55
<i>Додаткова винагорода АТО 6500 грн</i>	613 807,11		
<i>Грошова допомога на оздоровлення І контракт</i>	30 496,80 18 160,00	4 754 128,23	7 423 262,01 654 896,00
<i>ГЗ звільнення</i>	160 216,73	688 879,64	1 346 564,38
<i>За безпосередню участь АТО 5000 грн.</i>	517 677,42		
<i>Додаткова винагорода 30000 грн.</i>		88 525 619,35	70 297 757,16
<i>Додаткова винагорода 100000 грн.</i>		11 863 488,20	45 137 084,48
<i>Премія</i>		113 000,00	
<i>Матеріальна допомога</i>		265 000,51	146 736,61

Утримання	січень 2022р.	грудень 2022 р.	жовтень 2023р.
<i>Прибутковий податок 18%</i>	1154029,82	27 645 575,08	34 620 949,42
<i>Військовий збір 1,5%</i>	1154029,82	1 903 684,23	2 773 246,36
<i>Виконавчі листи</i>	115125,1	935 843,41	1 549 847,13

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Видатки на грошове забезпечення і заробітну плату становлять 70-80% призначених річних асигнувань на утримання військових частин, тому правильна організація бухгалтерського обліку цих витрат набуває у військових частинах вирішального значення. «рис 3.2.»

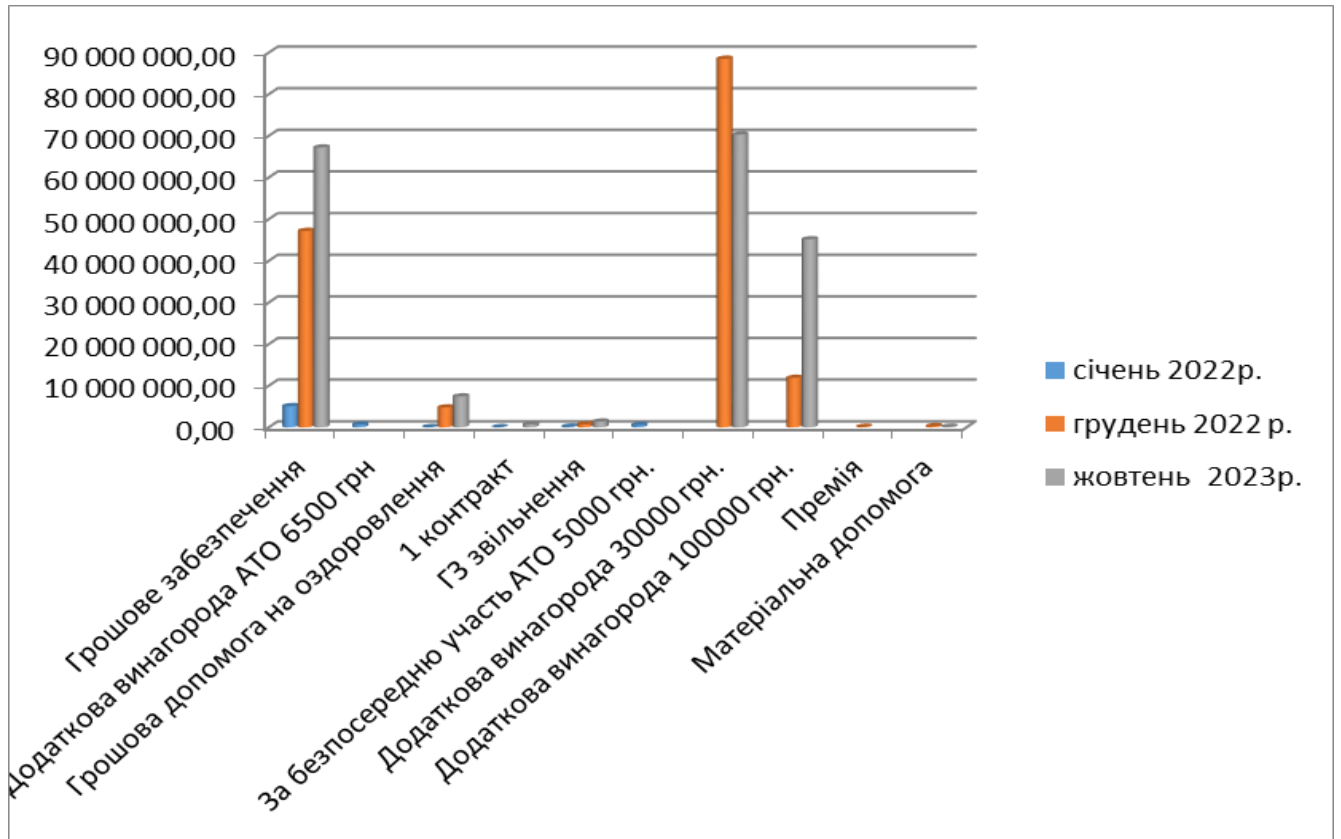

Рис. 3.2. Порівняльний графік нарахувань військовослужбовцям

Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Аналізуючи склад фонду додаткових виплат грошового забезпечення, слід відмітити, що такі його складові як:

- оклад за військовим званням;
- посадовий оклад;
- надбавки за вислугу років;
- надбавки за особливості проходження військової служби;
- премії від посадового окладу;
- інші виплати зафіксовані у військовій частині.

Динаміку змін утримань з військовослужбовців збільшення грошового забезпечення видно із «рис.3.3»

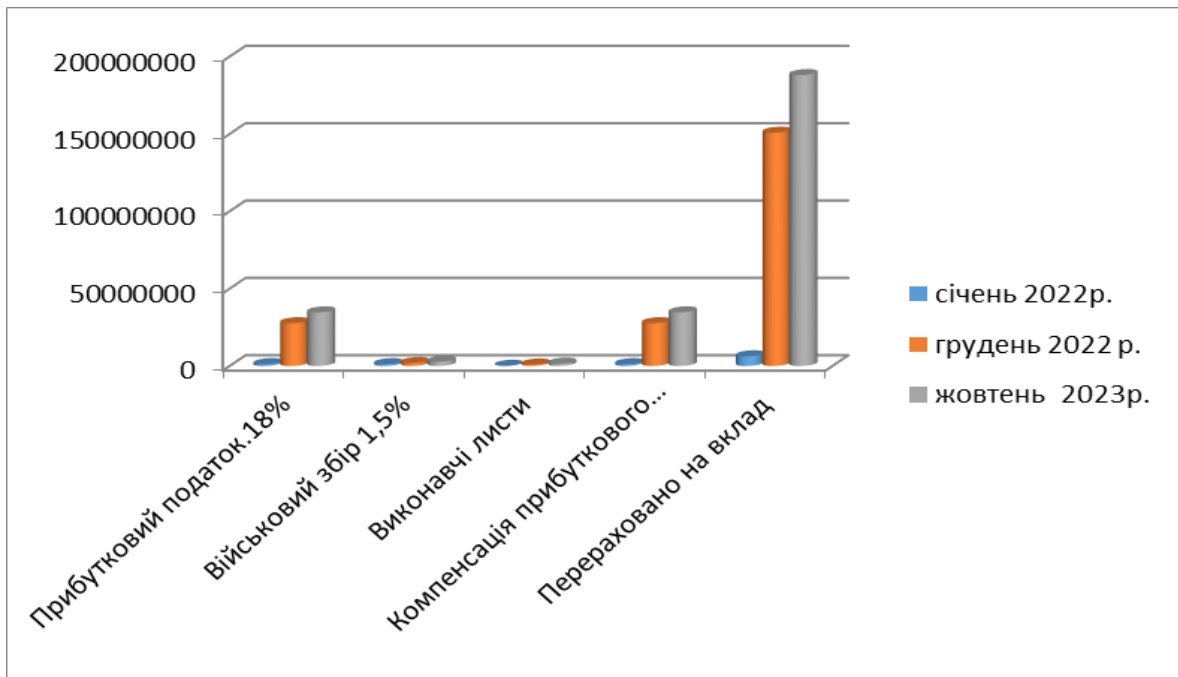

Рис. 3.3. Порівняльний графік утримань з військовослужбовців
Джерело: сформовано автором на основі власних даних

Слід зазначити, що у військових частинах, де служба проходить в особливих і екстремальних умовах, завдяки додатковим видам грошового забезпечення рівень одноразових та щомісячних виплати значно вищий. Це стимулює якісне несення військової служби в таких умовах, підвищує престижність професії військовослужбовця.

Отже, за результатами аналізу було вивчено грошове забезпечення військовослужбовців на прикладі військової частини А-0000, перевірено обґрунтованість виконання завдань, визначено рівень їх виконання та окреслено способи поліпшення.

Слід зауважити, що під час аналізу не було виявлено непродуктивних нарахунків грошового забезпечення, у зв'язку із режимністю об'єкта здійснення господарської діяльності. Таким чином, результати проведеного аналізу дають підстави стверджувати, що найбільше значення загального фонду грошового забезпечення військової частини, звичайно, зумовлено суттєвим збільшенням військовослужбовців у військовій частині порівняно із попередніми роками, рушійним фактором якого стала загальна мобілізація. [12]

ВИСНОВКИ

Дотримання суворої економії, повне забезпечення потреб Збройних Сил України з найменшими витратами матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів мають велике державне значення, тому перед командирами і спеціалістами фінансово-економічної служби всіх ступенів ставляться вимоги бути завжди дбайливими, суворо виконувати державну дисципліну, законність, вести рішучу боротьбу з безгосподарністю і марнотратством при використанні державних коштів. Облік, аналіз і контроль розрахунків за грошовим забезпеченням залишаються основоположними у підтримці фінансової стабільності.

Облік оплати праці і грошове забезпечення військовослужбовців мають свої особливості через специфіку їхньої діяльності та військового статусу. А значить, залишаються актуальними в зв'язку з їхньою важливою роллю в забезпеченні національної безпеки та потреби в унікальному підході до їхнього фінансового забезпечення.

Грошове забезпечення військовослужбовців - це система фінансової компенсації, яку отримують особи, які служать у збройних силах, за їхню військову роботу, обов'язки та послуги, надані у військових чи оборонних структурах країни.

Це може включати базову заробітну плату, додаткові виплати або надбавки, які залежать від військового звання, рангу, вислуги років, умов служби (наприклад, участь у бойових діях чи спеціальних операціях), а також різні види компенсацій та вигод (медичне страхування, житло, харчування, навчання, пенсійні виплати тощо).

Грошове забезпечення військовослужбовців може також включати допомогу їхнім сім'ям, особливо у випадках втрати чи поранення під час виконання службових обов'язків.

Система грошового забезпечення військових може відрізнитися в залежності від країни, внутрішніх правил та нормативів, бюджетних обмежень і

стратегій управління оборонними ресурсами. Однак вона є важливим елементом, що забезпечує мотивацію та визнання внеску військовослужбовців у захист країни чи здійснення оборонних завдань.

Основні особливості обліку оплати праці і грошового забезпечення військовослужбовців включають:

1) Специфічні вимоги до оплати праці: оплата військовослужбовців базується на рівні військового звання, кваліфікації, тривалості служби та специфічних умовах військової діяльності.

2) Система винагороди за службу: військовослужбовці отримують винагороду за виконану роботу, а також можливі додаткові виплати за особливі умови служби, наприклад, участь у військових операціях чи миротворчих місіях.

3) Забезпечення соціальних гарантій: для військовослужбовців передбачені спеціальні соціальні пільги, включаючи медичне обслуговування, пенсійні виплати, житлові умови та інші види підтримки.

4) Регулювання у військових нормативних актах: правила оплати праці військовослужбовців часто визначаються спеціальними законами, указами та внутрішніми правилами військових установ.

5) Розмір виплат та премій: величина грошового забезпечення військовослужбовців може залежати від різних чинників, включаючи звання, спеціалізацію, складність виконуваних завдань та стаж служби.

6) Система підвищення кваліфікації та навчання: військовослужбовці можуть мати можливість отримувати додаткову освіту та проходити курси підвищення кваліфікації, що може впливати на рівень оплати їх праці.

7) Військові виплати та допомога сім'ям: законодавство передбачає підтримку для сімей військовослужбовців у вигляді виплат, страховок та інших видів допомоги.

Як приклад розрахунку обліку оплати праці та грошового забезпечення військовослужбовців виокремлюємо:

- базову заробітну плату;
- додаткові виплати за спеціальні умови служби;

- стажні надбавки;
- соціальні гарантії;
- премії та винагороди.

Отже, специфікою грошового забезпечення військовослужбовців стають визначені стандарти в оплаті праці, серед яких:

- виплати відповідно до звання, рангу, спеціальності та тривалості служби;
- підвищена оплата за службу у складних або небезпечних умовах, а також за участь у військових операціях або миротворчих місіях (додаткові виплати враховують ризики та специфіку військової діяльності);

- система соціальних гарантій (доступ до спеціальних медичних, житлових та пенсійних програм, спрямованих на підтримку після закінчення служби та для їхніх сімей);

- строга дисципліна в обліку (оплата праці військовослужбовців регулюється військовими нормативними актами, що вимагає точності та дотримання спеціальних правил у розрахунках);

- підвищення кваліфікації та навчання (можливість отримання додаткової освіти та підвищення кваліфікації, що може позитивно впливати на рівень оплати);

- фінансова підтримка сімей (виплати та допомога для сімей військовослужбовців, зокрема в разі інвалідності, втрати члена сім'ї або на освіту дітей);

- специфікація виплат при виході на пенсію (врахування специфіки служби при розрахунку пенсійних виплат, які можуть бути вищими в порівнянні з цивільними пенсіями через особливості військової служби);

Ці складові можуть бути комбіновані в залежності від конкретних правил та положень, що регулюють оплату праці військовослужбовців у кожній конкретній країні чи військовій установі. Однак це лише загальний приклад і система оплати праці військовослужбовців динамічна. А значить, ці особливості враховують унікальні аспекти військової служби та відрізняються від стандартної системи оплати праці у цивільному секторі.

Відповідно до бюджетних можливостей та політики військового управління в Україні, система виплат та грошового забезпечення військовослужбовців постійно переглядається і оновлюється. При цьому з метою забезпечення належного рівня оплати та умов служби для військового персоналу враховується перехід на стандарти НАТО і підтримка державного фінансування ЗСУ в умовах війни із росією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасієвська Т. Організація обліку та контролю розрахунків з оплати праці. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/> (дата звернення: 11.01.2023).
2. Брижеватий В.М., Сизов А.І. Економіка Збройних Сил України як складова частина оборонної економіки країни. К. : ВІКНУ, 2014. 59 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир: Рута, 2009. 832 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів; за ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. 6-те вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2005. 756 с.
5. Брезицька К. Ф. Аналіз сучасних систем оплати праці в зарубіжних країнах. *Управління розвитком*. 2011. № 8(105). С. 30- 31.
6. Бюджетний кодекс України: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 12.10.2023).
7. Безбатько О., Манакіна В. Удосконалення системи оплати праці: проблеми та шляхи вирішення. *Довідник економіста*. 2007. № 12. 70-74 с.
8. Воротніков О.О. Організаційно-методичні аспекти обліку і контролю заробітної плати працівників підприємства та їх удосконалення. Дніпро. 2021. 118 с.
9. Ворона О.І., Джога Р.Т., Прохорова Л.І., Ткаченко І.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах Збройних Сил України: посіб. Київ: Знання України 2004. 276 с.
10. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2007. 480 с.
11. Горицька Н. Виплата заробітної плати: строки і відповідальність. *Заробітна плата*. 2006. № 3. С.18-24.
12. Грошове забезпечення військовослужбовців в умовах воєнного стану URL:<https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php> (дата звернення: 22.10.2023).

13. Дозорець А.Д. Облік, контроль і аналіз розрахунків з персоналом по оплаті праці. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/20_04_44.pdf#page=126 (дата звернення 24.10.2023).

14. Інструкція з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1407-22#Text> (дата звернення 21.10.2023)

15. Інструкція з порядку ведення Табеля обліку робочого часу в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2022/38_nm.pdf (дата зверн.: 21.10.2023)

16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 26.10.2023)

17. Закон України «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення: 22.10.2023)

18. Закон України «Про оплату праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата зверн.: 12.10.2023)

19. Закон України «Про охорону праці» №2694-XII від 14.10.1992 р. (зі змінами і доповненнями).

20. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. №504/96-ВР (зі змінами і доповненнями).

21. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (дата звернення 02.10.2023)

22. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення" від 25.12.2008 р. № 799-VI.

23. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» регулюється своєчасне здійснення індексації зарплати працівників. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1282-12> (дата звернення 02.11.2023)

24. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» <https://zakon.rada.gov.ua/go/2464-17> (дата звернення: 02.11.2023)

25. Калькулятор грошового забезпечення. <https://social.mil.gov.ua/groshove-zabezpechennya/rozrakhunok-hroshovoho-zabezpechennia-viiskovosluzhbovtsia-calculator.html> (дата звернення: 12.10.2023)

26. Крищенко К. Удосконалення організаційно-економічного механізму управління оплатою праці. *Україна: аспекти праці*. 2007. № 6. 9-16 с.

27. Калина А.В. Облік та аналіз заробітної плати на підприємстві / А.В. Калина // *Формування ринкових відносин в Україні*. - 2005. - № 2. 61-64 с.

28. Кесарчук Г.С. Удосконалення організації обліку розрахунків за виплатами працівникам. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/1232> (дата звернення 08.10.2023)

29. Конституція України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

30. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

31. Конвенція Міжнародної організації праці "Про захист заробітної плати" від 1.07.1949 р. № 95.

32. Ксьоншка А. Особливості контролю розрахунків з оплати праці в Україні. URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/vupysk29.pdf#page=245>

33. Лень В. С. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник; за ред. В. С. Лєня. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 696 с.

34. Лист Мінсоцполітики від 24.07.2013р. № 774/13/84-13 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0774739-13> (дата звернення: 26.10.2023)

35. Маркевич А.Є. Економічний зміст та підходи до поняття «заробітна плата». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3815>.

36. Марко І.Ю. Методичні рекомендації по заповненню меморіальних ордерів у військових частинах та установах Збройних Сил України. К., 2018.

37. Миськів М. Облік заробітної плати та пов'язаних з нею розрахунків. URL:<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18148.pdf> (дата зверн. 12.10.2023)

38. Методичні рекомендації з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту: рішення Рахункової палати від 22.09.2015 №5-5. URL:https://rp.gov.ua/uploadfiles/About/RegulatoryDoc/arp_6.pdf (дата зверн.: 02.11.2023)

39. Наказ Міністерства оборони України №104 від 22.04.2021. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/mou_104.pdf (дата звернення 07.11. 2023)

40. Новак І. Соціальний пакет як механізм удосконалення оплати праці. *Україна: аспекти праці*. 2008. № 3 6–12 с.

41. Немодру Н.М. Удосконалення обліку, аналіз і аудит розрахунків з оплати праці. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2009/12.pdf

42. Основи фінансового забезпечення військової частини. Част. перша. Навчальний посібник. К.: ВІКНУ, 2006. 380 с.

43. Пантелійчук Л. Про особливості відображення на рахунках бухгалтерського обліку рахунків за виплатами працівникам. *Праця і зарплата*. 2008. № 9. С. 17-21.

44. Потьомкін Л. Сучасні тенденції організації заробітної плати в промисловості України. *Україна: аспекти праці*. 2003. № 7. С. 20-25.

45. Питання оборонних закупівель: Постанова КМУ №363 від 3 березня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-%D0%BF#Text>

46. Положення про Департамент фінансів Міністерства оборони України: Наказ Міністерства оборони України №242 від 17.05.2019 року. URL: [доступу:https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_242.pdf](https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_242.pdf) (дата зверн.: 09.09.2023)

47. Положення про облік та використання коштів спеціального фонду державного бюджету в Міністерстві оборони України: затверджено Наказом

Міністерства оборони України 3.08.2016 року №400. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1191-16#n12> (дата звернення: 28.10.2023)

48. Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0745-18#Text> (дата звернення: 22.11.2023)

49. Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2021 рік: Наказ Міністерства оборони України № 59 від 12.03.2021 року. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/59_nm.pdf (дата зверн.: 28.10.2023)

50. Про внесення змін до Наказу Міністерства оборони України від 22.05.2017 № 280: Наказ Міністерства оборони України №104 від 22.04.2021 року. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/mou_104.pdf (дата звернення: 12.10.2023)

51. Про внесення змін до Правил організації фінансового забезпечення військових частин, установ та організацій Збройних Сил України: Наказ Міністерства оборони України №44 від 14.02.2020 року. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/44_nm.pdf (дата зверн.: 01.11.2023)

52. Про господарську діяльність у Збройних Силах України: Закон України в редакції від 15 серпня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1076-14#Text> (дата звернення: 01.11.2023)

53. Постанова КМУ № 1298 Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення 09.09.2023)

54. Постанова КМУ №393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім

військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393-92-%D0%BF#Text>(дата звернення 09.09.2023)

55. Побережнюк Є.М. Веборієнтовані додатки для організації роботи малого та середнього бізнесу як елемент цифровізації економіки. *Вебдодатки як інструмент цифровізації економіки : конкурс студентських наукових проєктів «Інноваційні навички 21-століття, орієнтовані на ENTROCOMP (07 вересня 2023 року за проєктом Erasmus+) / кер.проєкту Марченко І., Балалаєва О. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет, 2023.*

56. Побережнюк Є.М., Мазур Н.А. Особливості обліку оплати праці і грошового забезпечення військовослужбовців. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. (20-21 листопада 2023 року, м. Хмельницький) / відп. ред. О.М.Єремян. Хмельницький: РВВ Кафедра фінансів, обліку та оподаткування Херсонського НТУ, 2023. 39.*

57. Рожнов В. Організаційно-нормативні документи підприємства. *Заробітна плата. 2006. №2. С.18-22.*

58. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року №1189-р «Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text> (дата звернення 30.10.2023)

59. Руденко М. І. Облік і аудит розрахунків з персоналом. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8234/1/Руденко%20М.%20ДР.pdf>. (дата звернення 12.02.2023)

60. Рожанський Я. Економічне обґрунтування напрямів ефективного використання трудових ресурсів підприємства». URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29678/1/Rozhanskyi_bakalavr.pdf (дата зверн.: 07.02.2023)

61. Розміри прожиткового мінімуму в Україні. *«Дебет-Кредит».*

<https://services.dtki.ua/catalogues/indexes/1> (дата зверн.: 11.02.2023)

62. Суліменко Л.А., Суліменко Л.А., Киян А.В. Вітер С.А. Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. URL: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/9975> (дата зверн.: 30.10.2023)

63. Синько Н. Мінімальна заробітна плата. *Заробітна плата*. 2006. № 2. С. 22-25.

64. Соломонов С. Становлення системи оплати праці на підприємстві. *Довідник економіста*. 2007. № 6. С. 73-77.

65. Соломонов С. Системи преміювання: за категоріями робітників. *Довідник економіста*. 2007. № 12. С. 75-78.

66. Соломченко Д. Організація обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2004. №1. С. 46-50.

67. Сотченко Ю.К. Оплата праці та напрями її вдосконалення в умовах економічної кризи. *Держава та регіони. Серія: Економіка і підприємництво*. 2006. № 6. С. 433-436.

68. Сліпачук О. Графік документообігу з обліку праці та заробітної плати. *Заробітна плата*. 2007. № 7. 28 с.

69. Тарифна система оплати праці: коротко про головне від Держпраці. *Дебет-Кредит*. URL: <https://news.dtki.ua/labor/compensation/37988-tarifna-sistema-oplati-praci-korotko-pro-golovne-vid-derzpraci> (дата звернення 01.11.2023)

70. Український портал про фінанси і інвестиції "Мінфін". URL: <https://minfin.com.ua/ua/> (дата звернення 08.10.2023)

71. Фурдуй К. О. Особливості обліку фонду оплати праці та аналізу використання трудових ресурсів у підприємстві. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10921> (дата зверн. 28.10.2023)

ДОДАТКИ

Додаток А

Дослідження поняття «заробітна плата» у літературних джерелах

№ з/п	Автор	Визначення
1.	Яременко Л.М.	Заробітна плата – частина вартості у грошовій формі, яка в результаті його розподілу надходить працівникам залежно від кількості і якості затраченої ними праці.
2.	Брезицька К.Ф.	Заробітна плата - це плата за працю, а її величина - це ціна праці, яка визначається на ринку праці в результаті взаємодії попиту на конкретні види праці і її пропозицію. Заробітна плата являє собою винагороду, виражену як правило, у грошовому еквіваленті, яку згідно з трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.
3.	Бутинець Ф.Ф.	Заробітна плата – оплата праці найманих працівників, яка виражає перетворену форму вартості і ціни робочої сили.
4.	Васильчак С.В.	Заробітна плата - це будь-який заробіток, обчислений у грошовому виразі, що його за трудовим договором власник, або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу або надані послуги.
5.	Дубовська О.В..	Заробітна плата - це грошовий вираз вартості і ціни робочої сили, який виплачується працівникові за виконану роботу або надані послуги і спрямований на мотивацію досягнення бажаного рівня продуктивності праці.
6.	Золотогоров В.Г.	Заробітна плата – сукупність виплат в грошовій (валютній) і (або) натуральній формі, отриманих робітником (нарахованих йому) за певний період часу (день, місяць, рік).
7.	Калина А.В.	Заробітна плата - це частина доданої вартості у грошовій формі, яка в результаті його розподілу надходить працівникам залежно від кількості і якості затраченої ними праці.
8.	Колот А.М.	Заробітна плата - це економічна категорія, що відображає відносини між власником підприємства і найманим працівником з приводу розподілу новоствореної вартості. Заробітна плата - це елемент ринку праці, що є ціною, за якою найменший працівник продає послуги робочої сили.
9.	Жидовська Н.М.	Заробітна плата - це будь-яка винагорода, або заробіток, що обчислюється в грошах, котрі підприємець виплачує за працю, яка або виконана, або має бути виконана, або за послуги, які або надані, або мають бути надані.
10.	Мочерний С.В.	Заробітна плата - це грошове вираження вартості і ціни товару робоча сила та частково результативності функціонування робочої сили.

11.	Пашута Н.	Заробітна плата - це об'єктивно необхідний для відтворення робочої сили та ефективного функціонування виробництва об'єм вираженої в грошовій формі основної частини життєвих засобів, що відповідає досягнутому рівневі розвитку продуктивних сил і зростає пропорційно підвищенню ефективності праці трудящих. Це не доход, а витрати підприємства на відтворення трудових ресурсів на суспільне необхідному рівні.
13.	Усач В.Б.	Заробітна плата – винагорода, обчислена як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.
14.	Швець Л.П.	Заробітна плата - це елемент витрат виробництва, і водночас головний чинник забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці.

Додаток 1
до постанови Кабінету Міністрів України
від 30 серпня 2017 р. № 704

ТАРИФНА СІТКА
розрядів і коефіцієнтів посадових окладів
військовослужбовців з числа осіб рядового,
сержантського і старшинського складу, офіцерського
складу (крім військовослужбовців строкової військової
служби), осіб рядового і начальницького складу

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт
60	5,76
59	5,68
58	5,6
57	5,52
56	5,44
55	5,36
54	5,28
53	5,2
52	5,12
51	5,04
50	4,96
49	4,88
48	4,8
47	4,72
46	4,64
45	4,56
44	4,48
43	4,4
42	4,32
41	4,24
40	4,16
39	4,08
38	4
37	3,92
36	3,84
35	3,76
34	3,68
33	3,6
32	3,52
31	3,44
30	3,36
29	3,28
28	3,2

27	3,12
26	3,04
25	2,96
24	2,88
23	2,8
22	2,72
21	2,64
20	2,56
19	2,48
18	2,4
17	2,32
16	2,24
15	2,16
14	2,08
13	2
12	1,95
11	1,9
10	1,85
9	1,8
8	1,75
7	1,7
6	1,65
5	1,6
4	1,55
3	1,5
2	1,45
1	1,4

Примітки:	<p>1. Посадові оклади за розрядами тарифної сітки визначаються в порядку, встановленому <u>пунктом 4</u> постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 р. № 704. У разі коли розмір окладу визначено у гривнях з копійками, цифри до 4,99 відкидаються, від 5 і вище заокруглюються до 10 гривень.</p> <p>2. Посадові оклади осіб рядового, сержантського і старшинського (осіб рядового і молодшого начальницького) складу встановлюються за 1-12 розрядами.</p> <p>Посадові оклади за окремими посадами осіб рядового, сержантського і старшинського (осіб рядового і молодшого начальницького) складу понад 12 тарифний розряд визначаються керівниками державних органів.</p>
-----------	---

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1041 від 20.12.2017](#), [№ 1038 від 28.10.2020](#) - застосовується з 1 жовтня 2020 року}

Додаток 2
до постанови Кабінету Міністрів України
від 30 серпня 2017 р. № 704

СХЕМА

тарифних розрядів за основними типовими посадами осіб офіцерського складу Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби та Державної спеціальної служби транспорту

Найменування посади	Тарифний розряд	
	апарат міністерства, служби	військова ланка, територіальні органи (підрозділи)
Перший заступник та заступники командувачів видів Збройних Сил, командувачів окремого роду військ (сил) Збройних Сил, начальника Об'єднаного оперативного штабу		59-60
Директор департаменту, начальник Головного управління	58	
Командувач військ оперативного командування, командир повітряного командування		58
Начальник регіонального (територіального) управління		54
Начальник самостійного управління	54	
Начальник самостійного відділу	51	
Начальник відділу у складі департаменту, самостійного управління	47	
Завідувач самостійного сектору	39	
Завідувач сектору у складі департаменту, самостійного управління, самостійного відділу	37	
Старший офіцер	30	
Командир бригади, командир об'єднаного загону, начальник прикордонного загону		35-39
Офіцер	28	
Командир полку, командир загону, завідувач сектору регіонального управління		26-31
Командир батальйону (дивізіону), командир окремого загону		21-25
Командир роти, батареї		17-20
Командир взводу		9-13

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 1041 від 20.12.2017](#), [№ 3 від 10.01.2019](#)}

Додаток 12
до постанови Кабінету Міністрів України
від 30 серпня 2017 р. № 704

ТАРИФНА СІТКА
розрядів і коефіцієнтів посадових окладів
військовослужбовців строкової військової служби

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт
I	0,2
II	0,24
III	0,28
IV	0,32
V	0,36
VI	0,4

Примітка.	Посадові оклади за розрядами тарифної сітки визначаються в порядку, встановленому пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 р. № 704. У разі коли розмір окладу визначено у гривнях з копійками, цифри до 4,99 відкидаються, від 5 і вище заокруглюються до 10 гривень.
-----------	---

{Додаток 12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1038 від 28.10.2020](#) - застосовується з 1 жовтня 2020 року}

Додаток 13
до постанови Кабінету Міністрів України
від 30 серпня 2017 р. № 704
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
[від 21 липня 2021 р. № 751](#))

СХЕМА

тарифних коефіцієнтів за посадами курсантів вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, закладів фахової передвищої військової освіти, закладів вищої освіти Міністерства фінансів, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної кримінально-виконавчої служби, ліцеїстів військових ліцеїв, військово-морських ліцеїв, ліцеїв-інтернатів, ліцеїв цивільного захисту, ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою та ліцеїв з військово-спортивною підготовкою з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

Категорія курсантів (ліцеїстів)	Тарифний коефіцієнт
Курсанти з числа осіб, які не перебували на військовій службі перед зарахуванням на навчання:	
що навчаються за освітньо-професійними програмами ступеня вищої освіти “бакалавр”:	
першого і другого курсу навчання	0,35
третього курсу навчання	0,4
четвертого курсу навчання	0,45
що навчаються за освітньо-професійними програмами ступеня вищої освіти “магістр” першого і другого курсу навчання	0,45
що навчаються за програмами освітньо-кваліфікаційних ступенів: “молодший спеціаліст”, “кваліфікований робітник” або за освітньо-професійними програмами освітньо-професійного ступеня “фаховий молодший бакалавр”:	

першого і другого курсу навчання	0,3
третього і кожного наступного курсу навчання	0,35

Курсанти з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування:

що навчаються за програмами освітньо-кваліфікаційного ступеня “бакалавр”:

першого і другого курсу навчання	1,65
третього курсу навчання	1,7
четвертого курсу навчання	1,75

що навчаються за програмами освітньо-кваліфікаційного ступеня “магістр” першого і другого курсу навчання	1,75
--	------

що навчаються за програмами освітньо-кваліфікаційних ступенів “молодший спеціаліст”, “кваліфікований робітник” або за освітньо-професійними програмами освітньо-професійного ступеня “фаховий молодший бакалавр”:

першого і другого курсу навчання	1,6
третього і кожного наступного курсу навчання	1,65

Ліцеїсти військових ліцеїв, військово-морських ліцеїв, ліцеїв-інтернатів, ліцеїв цивільного захисту та ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, ліцеїв з військово-спортивною підготовкою з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	1,5
---	-----

Примітки.	1. Посадові оклади за розрядами тарифної сітки визначаються курсантам та ліцеїстам ліцеїв з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, - шляхом множення на відповідний тарифний коефіцієнт розміру прожиткового мінімуму для дітей відповідного віку, встановленого законом на 1 січня календарного року, а після досягнення такими дітьми 18 років - розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, а іншим курсантам та ліцеїстам військових ліцеїв - у порядку, встановленому пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 р. № 704.
	2. У разі коли розмір посадового окладу визначено у гривнях з копійками, цифри до 4,99 відкидаються, а від 5 і вище заокруглюються до 10 гривень.

*{Додаток 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1038 від 28.10.2020](#) -
застосовується з 1 жовтня 2020 року; в редакції Постанови КМ [№ 751 від 21.07.2021](#)*